

Space for Available
for Advertising

WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM

preetnamausa
@gmail.com

ਨਿਉਜਾਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀਤ
ਖੁਰਾ ਸੱਚ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 291, ਮਿਤੀ : 14 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 20 ਫਰਵਰੀ, 2025 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਅਮਰੀਕਾ: 'ਦੋ ਨੰਬਰ' 'ਚ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਕਿਵੇਂ 'ਗੇਮ' ਖੇਡਦੇ ਹਨ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਖੁਲਾਸੇ ਹੋਏ

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 31 ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਟਾਂ 'ਚ ਖ਼ਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 10 ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਅਤੇ ਅੱਠ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਐਨਆਰਆਈ ਵਿੰਗ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਜੋ ਸਾਂਝੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਗਵਾ ਕੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੌਟਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਦੋ ਨੰਬਰ' ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਪੱਕੀ ਪਨਾਹ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ ਉਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੇਬ 'ਤੇ ਡਾਕਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।

ਏਜੰਟਾਂ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਹੁੰਚ
ਏਜੰਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਔਖੀ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮਿਲੇ ਲਿੰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਅਮਰਵੀਰ (ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਾਮ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਦੋਂ ਯੂਕੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਹੀ ਸਪੇਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਆਨਲਾਈਨ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਗਿਆ ਤਾਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਵਿਜ਼ੀਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਥੇ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਅਮਰਵੀਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਏਜੰਟ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ, ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਪੇਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਜੰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਹੁ-ਪਤੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਰਨ

ਤਾਰਨ ਵਿਚਲੀ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਿੰਸ (ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਾਮ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ 2022 ਵਿੱਚ ਸਪੇਨ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸਪੇਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਿੰਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ

ਦੇ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ 22 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਸਪੇਨ ਤੋਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਜਤਿੰਦਰ (ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਾਮ) ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ 2013 ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ

ਭਾਲ 'ਚ ਸਾਈਪਰਸ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ 2022 ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੰਮ

ਕਰਦਾ ਹੈ। 'ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਦੇਸ਼ (ਅਮਰੀਕਾ) ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ।' ਇਸ ਏਜੰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ 15 ਤੋਂ 20 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐੱਸਬੀਐੱਸ ਨਗਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਲਵੰਤ (ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਾਮ) ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਦਾ ਚਾਚਾ ਹੀ ਰਾਜਪੁਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, 'ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਸੀ ਤੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰੇ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕਰਵਾਏ ਪਰ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤਣ ਮਗਰੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਰਿਫਿਊਜ਼ਲ ਆਉਣ ਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦਿਖਾਏ ਤੇ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ (ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਾਮ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ, ਮੈਂ ਚੰਗੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਏਜੰਟ ਨੇ ਮੈਨੂੰ 38 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮੈਕਸਿਕੋ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲੈ ਕੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚਲੇ ਦਫਤਰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਇਹ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਸੋਟਲ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ-ਦੁੱਕਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਵੇਚ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 20-22 ਸਾਲ ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਾਲੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਜਤਿੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਰੀਬ 44 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹ ਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਪਸ਼ੂ ਵੀ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ 3 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਂ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਉਪਰ ਕਰਜ਼ ਵੀ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਰਕਮ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵਿਆਜ਼ ਉਪਰ ਲਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗਹਿਣੇ ਵੇਚ ਰਕਮ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ 12ਵੀਂ ਪਾਸ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਿਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤਰਨ ਤਾਰਨ

ਦੇ 29 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਿੰਸ ਵੀ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 38 ਸਾਲਾ ਸੁਖਦੀਪ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਿਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ 21 ਸਾਲਾ ਪੀੜਤ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਬਾਰੂਵੀਂ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹ ਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਮੁਤਾਬਕ ਪੀੜਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, 'ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਾਣ ਲਈ ਲਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਏਜੰਟ ਨੂੰ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਸੇ ਵੀ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।' ਪਟਿਆਲਾ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਪੀੜਤ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦਾ ਇਛੁੱਕ ਸੀ ਪਰ ਏਜੰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸੁਫਨਾ ਦਿਖਾਇਆ। ਏਜੰਟ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ 40 ਲੱਖ ਦੀ ਡੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪੈਸੇ ਪੀੜਤ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਪਛਾਣ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਦੋਂ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਬਖਸ਼ (ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਾਮ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ, 'ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜ ਦੇਣਗੇ। ਉਸ ਨੇ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਯਾਨੀ 59 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਥੇ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਏਜੰਟ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਨਕਦੀ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਡੌਕਰਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੰਧ ਟਪਾਉਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਭੇਜੇ ਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡੌਕਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲਵੰਤ (ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਾਮ) ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਜੰਟ ਨੇ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਕਦੀ, ਗੁਗਲ ਪੇਅ ਅਤੇ ਅਕਾਊਂਟ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

Gurudwara Guru Nanak Darbar Hicksville Long Island New York celebrated Seventh Guru Hari Rai Ji es Gurupurab.

ਸਤਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਪੰਨ ਪੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਏ ਜੀ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿੱਕਸਵਿਲ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਹਕ ਪਰਵਰ ਹਕ ਕੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਰਾਇ ॥ ਸੁਲਤਾਨ ਹਮ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਰਾਇ ॥

ਨਿਊਯਾਰਕ- ਸੱਤਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਿੱਕਸਵਿਲ ਵਿਖੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। 8 ਫਰਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋ ਸੋਮਵਾਰ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਲਾਟੀ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਜੋ 1630 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਾਖੀਆਂ ਬਾਰੇ

ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਜੱਥਾ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰੰਗੀਲਾ ਨੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ ਵਿਚ ਆਰਤੀ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਮਈ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਰਾਗੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ, ਨਾਮਾਵਰ ਕਥਾਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਲਵੀ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ, ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹੌਂਢ ਗੁੰਬੀ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕੌਮਲ ਹਿਰਦੇ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਅਦਬ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ

ਕੀਤੇ। 8.9,10 ਫਰਵਰੀ ਤਿਨੋਂ ਦਿਨ ਅਫਗਾਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੁੱਟ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਤਰਾਂ ਤਰਾਂ ਦੇ ਪਕਵਾਨ ਤੇ ਮਲਪੁੜਿਆ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵੋਹਰਾ (ਚੇਅਰਮੈਨ), ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਹਵਾ (ਪ੍ਰਧਾਨ), ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਲਾਟੀ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ), ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬਜਾਜ (ਖਜ਼ਾਨਚੀ), ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵੋਹਰਾ (ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੀ.ਆਰ.), ਕੁਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਲੌਗਾਨੀ (ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ), ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਵੋਹਰਾ ਅਤੇ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਦਾਵੜਾ (ਲੰਗਰ ਇੰਚਾਰਜ) ਆਦਿ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂਪੁਰਬ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਨੇ

ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ

ਇੰਡੀਆਜ਼ ਗੌਟ ਲੇਟੈਂਟ: ਕਿਉਂ ਬਣ ਰਿਹਾ ਅਸਲੀਲ ਕੰਟੈਂਟ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕ

ਯੂਟਿਊਬਰ ਅਤੇ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਸਮਯ ਰੈਨਾ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਇੰਡੀਆਜ਼ ਗੌਟ ਲੇਟੈਂਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਇੱਕ ਐਪੀਸੋਡ ਵਿੱਚ ਯੂਟਿਊਬਰ ਰਣਵੀਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਦੀ ਕੀਤੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਭਾਗੀਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ਜਿਸਦੀ ਹਰ ਪਾਸੇ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਤੱਕ ਦਰਜ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੌਮੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਯੂਟਿਊਬ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਪੀਸੋਡ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਵਧਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਣਵੀਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਨੇ ਮਾਫੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਕ੍ਰਮੈਂਟ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਮੇਡੀ ਮੇਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਯੂਟਿਊਬ ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਅਸਲੀਲਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਡੀਆਜ਼ ਗੌਟ ਲੇਟੈਂਟ ਉੱਪਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਫੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਆਖਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਟੈਂਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਹਨ?

ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕ

ਸਟੈਂਡਅਪ ਕਮੇਡੀਅਨ ਸੰਜੇ ਰਾਜੌਰਾ ਰਣਵੀਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆਜ਼ ਗੌਟ ਲੇਟੈਂਟ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਕੰਟੈਂਟ ਨੂੰ ਕਮੇਡੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਰਕ ਹਿਊਮਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਤੇ ਜੋਕਸ ਬਣਾਓ ਜਾਂ ਹੋਲੋਕਾਸਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਜੋਕਸ ਬਣਾਓ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਕ ਹਿਊਮਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਉਹ ਭਾਰਕ ਹਿਊਮਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜੌਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਟੈਂਟ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬੋਧਿਕ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਬਾਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਟੈਂਟ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦਗਾੜੇ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਸਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜੌਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਲਤਾ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ

ਟਿੱਪਣੀ ਜਾਂ ਜੋਕ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਸਰਜਰੀ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਇੱਕ ਦਾ ਕੱਟ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਕਾਸ਼ੀਨਾਥ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੰਟੋ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਗਾਲਾਂ ਦਿਖਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉੱਥੇ ਉਹ ਗਾਲਾਂ ਪਾਤਰ ਦੇ ਫਰੋਮ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸੁਭਾਵਿਕ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਲਿਖਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਪਰ ਤੁਸੀਂ ਗਾਲਾਂ ਦੇ ਕੇ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਆਲੋਕ ਪੁਰਾਣਿਕ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸਟੈਂਡਅਪ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਾਦੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਾਏ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਲੋਕ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗਾਲਾਂ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਾਦੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਮਯ ਰੈਨਾ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਜਿਸ ਕੰਟੈਂਟ ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਉੱਥੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਸਟੈਂਡਅਪ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਸੈਕਸ, ਮਹਿਲਾਵਾਂ, ਪੀਰੀਅਡਜ਼ ਅਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਓਟੀਟੀ ਵੱਡਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਾਰਗੇਟ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਸਟੈਂਡਅਪ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਝ ਬੋਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਗੰਦੀ ਅਤੇ ਡਾਰਕ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਟੈਂਟ @ਤੇ ਲੋਕ ਹੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੋਕ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਦੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਈਕ ਅਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਟੈਂਟ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦਾ

ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨਾ ਅਸਰ ?

ਸਰ ਗੰਗਾਰਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਊਰੋ ਸਰਜਨ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਡਾਕਟਰ ਰੀਚਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲੀਲਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਕੰਟੈਂਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 13 ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਬਦਲਾਅ ਤਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਬਦਲਾਅ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਧੇਰੇ ਮੰਨਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਰੀਚਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਮਰ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਬੱਚੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ਖਸ ਗਾਲ ਕੱਢ ਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਸਲੀਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਕੂਲ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਲ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ, ਉੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋਖਣ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਨ ਤੱਕ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਲਗ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਜੋ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਸਮਰਾਟ ਕਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਲ ਕੰਟੈਂਟ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਕੰਟੈਂਟ ਦੇਖਣ ਉੱਤੇ ਬੱਚਾ ਪਲਾਨਿੰਗ ਦੀ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਡੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਅਸਲੀਲ ਕੰਟੈਂਟ ਵਧੇਰੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਬਾਈਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਬੱਚਾ ਫੌਲੋ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਆਪਣਾ ਫੋਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਉੱਤੇ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਕੰਟੈਂਟ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਸਮਰਾਟ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰਟ ਬੀਟ ਵਧਣਾ, ਐਂਗਜ਼ਾਇਟੀ ਅਤੇ ਪੈਨਿਕ ਐਟੈਕ ਵਧਦੇ ਹਨ।

ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਵਾਲੇ ਰਵਿੰਦਰ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਾ ਹੋਣਾ, ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕੰਟੈਂਟ ਅਸਲੀਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਐਫਆਈਆਰ ਕਰ ਦਿਓ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਕਾਰੀ ਟਰੈਡ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਖੁਦ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਰਵਿੰਦਰ ਇੱਕ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਕਲਿੱਪ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕੰਟੈਂਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਯੂਟਿਊਬ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਟੈਂਡਅਪ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਕੰਟੈਂਟ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਪਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

57 ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟਸ ਨੂੰ ਬਲੌਕ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟਸ ਵਿੱਚ 12 ਚੈਨਲ ਯੂਟਿਊਬ ਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਤਕਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਮੰਤਰੀ ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਠਾਕੁਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕ੍ਰਿਏਟਿਵ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਅਸਲੀਲਤਾ ਨਹੀਂ ਫੈਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ 2000 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਿਨੇਸ਼ ਜੋਤਵਾਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਯੂਟਿਊਬ ਅਤੇ ਵੱਟਸਐਪ ਵਰਗੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੰਤਰਾਲਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸੰਗਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 294 ਅਤੇ 296 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲੀਲਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਲਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਧਾਰਾ 294 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਧਾਰਾ 296 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋਤਵਾਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਣਵੀਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਯ ਰੈਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਅ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲ ਤਾਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਤੇ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਕੰਸੋਲਿਡੇਟ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਬੋਲ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੋਤਵਾਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਟੈਂਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲੀਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

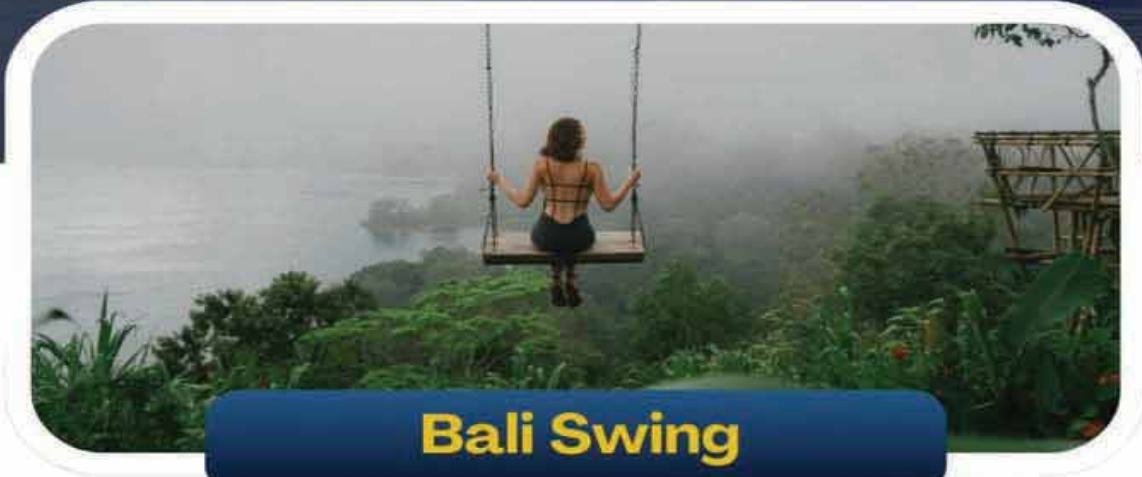
BALI TOUR

7 Night & 8 Days Tour

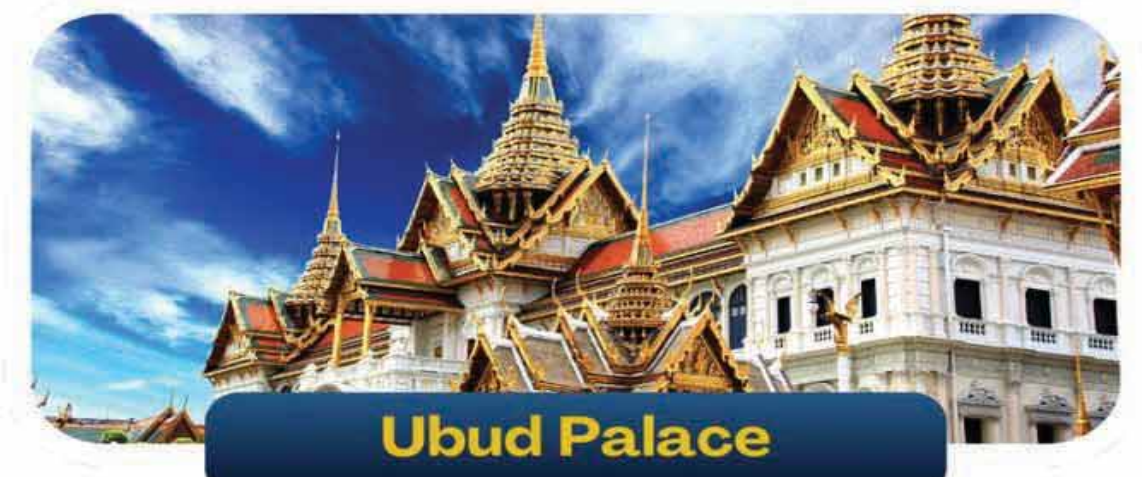

5 Star Luxury Accommodations

Valid in March

Bali Swing

Ubud Palace

INCLUSIONS

- 7 Nights in Bali
- All Breakfast and Dinner
- English Speaking Guide
- Bottled water throughout
- All Tours and Transfers

HIGHLIGHTS

- ✓ Ubud Market
- ✓ Ubud Palace
- ✓ Bali Swing
- ✓ Bounty Dinner Cruise
- ✓ Lake Beratan
- ✓ Handara Gate
- ✓ Tirta Gangga
- ✓ Kintamani
- ✓ Tegalalang
- ✓ Tegenungan
- ✓ Ulun Danu
- ✓ Tanah Lot
- ✓ Lempuyang

अमेरिका से हथकड़ी-बेड़ी में अपने लोगों को भेजने पर भारत अब क्या कह रहा है?

विदेश सचिव ने क्या कहा?

शुक्रवार को विदेश मंत्रालय की ब्रीफिंग में विदेश सचिव विक्रम मिसरी मौजूद थे. उनके सामने अमेरिका में रह रहे अवैध भारतीय प्रवासियों को अपमानजनक तरीके से वापस भेजे जाने का सवाल उठा. उनसे पूछा गया कि क्या ब्राजील की तरह भारत ने भी अपने नागरिकों के साथ किए गए दुर्व्यवहार का मुद्दा अमेरिका के सामने उठाया. इस पर मिसरी ने कहा, हां, भारत ने अमेरिकी अधिकारियों के सामने ये मुद्दा उठाया है. भारतीयों को अमृतसर हवाई अड्डे पर उतारना पहले की कार्रवाइयों से थोड़ा अलग था. ट्रंप प्रशासन ने इसे नेशनल सिक्वोरिटी ऑपरेशन माना था इसलिए यात्रियों को अलग ढंग से लाया गया. शायद यही वजह रही कि यात्रियों के लिए मिलिट्री एयरक्राफ्ट का इस्तेमाल किया गया. मिसरी ने कहा कि अवैध भारतीय प्रवासियों के साथ जो व्यवहार हुआ उसे टाला जा सकता था. इस मुद्दे को उठाया ही जाना चाहिए. उनका कहना था कि भारत अमेरिका के सामने ये मुद्दा लगातार उठाता रहेगा. विदेश सचिव ने कहा, भारत ने हमेशा इस बात पर जोर दिया कि लोगों के साथ निष्पक्ष और सम्मान के साथ व्यवहार किया जाना चाहिए. निर्वासित लोगों के साथ भी जब भी दुर्व्यवहार का कोई मामला हमारे ध्यान में आता है, हम इसे उठाते हैं और हम भविष्य में भी ऐसा करना जारी रखेंगे.

भारत ने कहा है कि उसने अमेरिका के सामने बिना दस्तावेज वाले 104 भारतीय कामगारों को हथकड़ी और बेड़ियां लगाकर मिलिट्री एयरक्राफ्ट से भेजने का मुद्दा उठाया है. विदेश मंत्री एस. जयशंकर की तरफ से संसद में इस मुद्दे पर विस्तृत बयान दिए जाने के एक दिन बाद, विदेश सचिव विक्रम मिसरी ने कहा है कि भारत ने अमेरिका के सामने अवैध रूप से वहां रहने वाले भारतीय नागरिकों को अपमानजनक तरीके से वापस भेजने का मुद्दा उठाया है. प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी 12-13 फरवरी को अमेरिका का दौरा करेंगे. विदेश मंत्रालय ने संकेत दिया है कि पीएम मोदी अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रंप के साथ द्विपक्षीय बातचीत में भारतीयों को अपमानजनक तरीके से वापस भेजे जाने का मुद्दा उठा सकते हैं. अमेरिकी सेना का एक विमान बुधवार को 104 भारतीय नागरिकों को लेकर अमृतसर के हवाई अड्डे पर उतरा था. वो अमेरिका में कथित तौर पर बिना वैध दस्तावेज के रह रहे थे. इन सभी लोगों के हाथों में हथकड़ियां और पैरों में बेड़ियां पहनाई गई थीं.

अंतिम निष्कासन आदेश में 487 लोगों के नाम शामिल

मिसरी बताया कि अमेरिका के अंतिम निष्कासन आदेश में 487 भारतीयों के नाम शामिल हैं. ट्रंप प्रशासन ने इनमें से 298 लोगों का नाम साझा किया है. भारतीय अधिकारी ये जांच कर रहे हैं

कि ये लोग भारतीय नागरिक हैं या नहीं. टाइम्स ऑफ इंडिया की एक रिपोर्ट में कहा गया है कि अमेरिका ने शुरू में वापस भेजे जाने वाले 203 भारतीयों के नाम भेजे थे, जो 104 लोग वापस भेजे गए हैं उनके नाम इसी सूची का हिस्सा हैं. बाकी बचे 99 लोगों में से 96 के भारतीय नागरिक होने की पुष्टि हो चुकी है. माना जा रहा है कि अमेरिका अब अगली फ्लाइट से इन्हें भेजेगा. भारतीयों को हथकड़ियां और बेड़ियां पहना कर वापस भेजने के मामले को लेकर भारत में काफी गुस्सा देखा जा रहा है.

भारत में लोगों ने अपना गुस्सा तब ज़ाहिर किया जब अमेरिका ने भारतीयों को वापस भेजने का वीडियो जारी किया. वीडियो में भारतीयों के मुंह पर मास्क, हाथ में हथकड़ी और पैर में बेड़ियां दिख रही हैं. यूनाइटेड स्टेट्स बॉर्डर पेट्रोल के चीफ माइकल डब्ल्यू बैक्स ने वीडियो के साथ अपनी एक्स पोस्ट में लिखा, भारत के अवैध एलियंस को सफलतापूर्वक वापस भेज दिया गया है. हम इमिग्रेशन के नियमों को लेकर प्रतिबद्ध हैं अगर आप अवैध रूप से आएं तो आपको इसी तरह वापस भेजा जाएगा.

कॉंग्रेस के राज्यसभा सांसद रणदीप सुरजेवाला ने सरकार से सवाल पूछा, क्या यह व्यवहार मानवीय है या आतंकवादियों जैसा है? आम आदमी पार्टी के सांसद संजय सिंह ने पूछा कि क्या आगे अपना विमान भेजकर भारतीय नागरिकों को वापस लाने की कोई योजना है?

सामरिक मामलों के जानकार ब्रह्मा चेलानी ने एक्स पर लिखा कि भारत को अमेरिका के इस व्यवहार को स्वीकार नहीं करना चाहिए था. लोग सवाल उठा रहे हैं कि अवैध प्रवासियों की इस तरह वापसी के मुद्दे के खिलाफ जो साहस मेक्सिको, कोलंबिया और ब्राजील ने दिखाया वो भारत क्यों नहीं दिखा पाया.

कोलंबिया की क्यों हो रही तारीफ

पिछले दिनों जब अमेरिका ने कोलंबिया के लोगों को वापस भेजा तो वहां के राष्ट्रपति गुस्तावो पेद्रो ने कड़ खूब अपनाया था. जनवरी में अमेरिका ने कोलंबिया के नागरिकों को सैन्य विमान से वापस भेजा तो गुस्तावो पेद्रो ने इसे अपने देश में लैंड नहीं होने दिया. राष्ट्रपति पेद्रो ने कहा कि वह अपने साथी नागरिकों को सामान्य (नागरिक) विमानों में लेकर आएंगे और उनके साथ अपराधियों जैसा व्यवहार नहीं करेंगे. डोनाल्ड ट्रंप कोलंबिया के इस कदम से इतने नाराज़ हुए कि उन्होंने कोलंबिया पर अतिरिक्त 25 प्रतिशत टैरिफ लगाने की घोषणा कर दी.

पेद्रो की तरफ से कहा गया कि वह भी इस तरह की जवाबी कार्रवाई करेंगे. बाद में व्हाइट हाउस ने कहा कि कोलंबिया अब अमेरिकी सैन्य विमानों से आने वाले प्रवासियों को स्वीकार करने के लिए सहमत हो गया है. इसलिए अमेरिका टैरिफ के साथ आगे नहीं बढ़ेगा. दोनों देशों के रजनयिकों के बीच एक

समझौता हुआ जिसके तहत कोलंबिया ने प्रवासियों को लाने के लिए अपने वायु सेना के विमान भेजे. पेद्रो ने कहा कि इस प्रक्रिया से यह सुनिश्चित हुआ कि प्रवासियों के साथ सम्मानपूर्वक व्यवहार किया जाएगा. पेद्रो ने एक्स पर लिखा, वे कोलंबियाई हैं स्वतंत्र और सम्मानित हैं अपनी मातृभूमि में हैं जहां उन्हें प्यार किया जाता है. उन्होंने बिना हथकड़ी के विमान से उतरते प्रवासियों की तस्वीरें भी पोस्ट कीं.

भारत के विदेश मंत्री जयशंकर ने क्या कहा था

इस पूरे मामले पर विदेश मंत्री एस. जयशंकर ने गुरुवार को संसद में सरकार का पक्ष रखा था जयशंकर ने कहा था, वापस भेजने की प्रक्रिया कोई नई नहीं है, बल्कि सालों से ऐसा हो रहा है. हम अमेरिकी सरकार के साथ बात कर रहे हैं कि जिन्हें वापस भेजा जा रहा है, उनके साथ फ्लाइट में अमानवीय व्यवहार नहीं होना चाहिए. पिछले अमेरिकी प्रशासन में भी लाखों लोगों को निर्वासित किया गया था. आधिकारिक आंकड़ों के अनुसार, अमेरिकी इमिग्रेशन एंड कस्टम्स एनफ़ोर्समेंट ने 2018 से 2023 के बीच 5,477 भारतीयों को अमेरिका से निर्वासित

किया. साल 2020 में एक साल में सर्वाधिक 2,300 भारतीयों का निर्वासन हुआ. 2024 में सितंबर के महीने तक 1000 भारतीय नागरिकों को अमेरिका से निर्वासित किया गया था.

कितना महंगा है अवैध प्रवासियों को वापस भेजना

अवैध भारतीय प्रवासियों की वापसी के लिए अमेरिकी सेना का सी-17 विमान इस्तेमाल किया गया था. सी-17 एक भारी सैन्य परिवहन विमान है. समाचार एजेंसी रॉयटर्स के मुताबिक पिछले हफ्ते, ग्वाटेमाला के अवैध प्रवासियों को वापस भेजते समय प्रति पैसेंजर 4,675 डॉलर की लागत आई थी जो एक तरह की फर्स्ट क्लास की औसत लागत 853 डॉलर से पांच गुना ज्यादा है. रॉयटर्स ने एक अनाम अमेरिकी अधिकारी के हवाले से बताया है कि सी-17 विमान से 64 प्रवासियों को ग्वाटेमाला भेजने की लागत लगभग 28,500 डॉलर प्रति घंटे थी. इस हिसाब से देखा जाए तो सी-17 से भारतीयों को अमृतसर लाने में लगभग चार करोड़ रुपये से अधिक खर्च हुए होंगे.

डोनाल्ड ट्रंप के निशाने पर ईरान का चाबहार बंदरगाह, भारत की बढ़ेगी मुश्किलें?

अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रंप के नए कार्यकारी आदेश ने भारत की मुश्किलें बढ़ा दी हैं। ट्रंप ने अपने विदेश मंत्री से ईरान के चाबहार बंदरगाह को प्रतिबंधों में दी गई छूट को खत्म या संशोधित करने के लिए कहा है। हालांकि अभी तक भारत सरकार ने इस पर कोई प्रतिक्रिया नहीं दी है।

चाबहार बंदरगाह एक ऐसी परियोजना है जिस पर भारत ने लाखों डॉलर खर्च किए हैं। यह बंदरगाह भारत के लिए रणनीतिक और कूटनीतिक हितों के लिए भी बेहद अहम है। इसकी मदद से भारत पाकिस्तान को दरकिनार कर अफ़ग़ानिस्तान और मध्य एशिया तक पहुंच पाता है। चाबहार, भारत की कनेक्टिविटी योजनाओं का भी एक महत्वपूर्ण हिस्सा है। यह इंटरनेशनल नॉर्थ-साउथ ट्रांसपोर्ट कॉरिडोर यानी आईएनएसटीसी के लिए भी अहमियत रखता है। इस कॉरिडोर के तहत भारत, ईरान, अफ़ग़ानिस्तान, अर्मीनिया, अज़रबैजान, रूस, मध्य एशिया और यूरोप के बीच माल ढुलाई के लिए जहाज़, रेल और सड़क मार्ग का 7200 किलोमीटर लंबा नेटवर्क तैयार होना है। ऐसे में बड़ा सवाल यही है कि अमेरिका के नए आदेश का भारत पर क्या असर होगा?

भारत के लिए मुश्किलें?

आर्थिक सर्वेक्षण 2024-25 के मुताबिक चाबहार स्थित शाहिद बेहेस्ती बंदरगाह आईएनएसटीसी के ज़रिए मुंबई को यूरेशिया से जोड़ता है, जिसकी वजह से समय और परिवहन खर्च में काफी कमी आई है। रिपोर्ट के मुताबिक साल 2024 में वेसल ट्रेफिक में 43 प्रतिशत और कंटेनर ट्रांसपोर्टेशन में 34 प्रतिशत की वृद्धि हुई है। जामिया मिल्लिया इस्लामिया यूनिवर्सिटी के राजनीति विज्ञान विभाग की प्रो. रेशमी काजी कहती हैं कि अगर नए प्रतिबंध लगते हैं तो भारत के निवेश खर्च में पड़ सकते हैं और बंदरगाह पर चल रहा काम बंद या धीमा पड़ सकता है। वो कहती हैं, पहले हम सीधा

अफ़ग़ानिस्तान से व्यापार नहीं कर पाते

थे, लेकिन अब पाकिस्तान को दरकिनार कर अफ़ग़ानिस्तान सीधा सामान भेजा जा सकता है। ऐसे में यहां अगर मुश्किलें बढ़ती हैं तो पाकिस्तान का प्रभाव अफ़ग़ानिस्तान में बढ़ने लगेगा, जो भारत के लिए बिल्कुल अच्छा नहीं है। ऐसी ही बात इंडियन काउंसिल ऑफ़ वर्ल्ड अफेयर्स से जुड़े सीनियर फ़ेलो डॉक्टर फ़ज़्रुहमान भी करते हैं। उनका मानना है कि अमेरिका का नया ऑर्डर भारत के लिए एक झटके की तरह है। वो कहते हैं, हमें समझना होगा कि अमेरिका का टारगेट भारत नहीं बल्कि ईरान है। बाइडन प्रशासन के समय भारत को छूट मिली हुई थी, वो ट्रंप के शासन में नहीं मिलेगी। वो साफ़ कर चुके हैं। फ़ज़्रुहमान कहते हैं, ट्रंप का रुख़ बहुत आक्रामक है, वो लैटिन अमेरिका, यूरोप, दक्षिण एशिया से लेकर कनाडा तक बहुत सख्त नज़र आ रहे हैं। वो यूनिलेटरल विदेश नीति लेकर आ रहे हैं, जिसमें बातचीत की संभावना खत्म हो रही है। उनका मानना है कि ना सिर्फ़ भारत बल्कि इस तरह के आदेश से ईरान की मुश्किलें भी बढ़ेंगी, क्योंकि पिछले कुछ सालों में ईरान ने अपने पड़ोसी देशों के साथ रिश्ते अच्छे किए हैं, लेकिन अब फिर से वे पटरी से

उतर सकते हैं।

हालांकि दिल्ली की जामिया मिल्लिया इस्लामिया यूनिवर्सिटी में पश्चिमी एशिया अध्ययन विभाग की प्रोफ़ेसर सुजाता ऐश्वर्या की राय इस मामले में अलग है। वो कहती हैं, प्रतिबंध हर चीज़ पर लागू नहीं होती हैं। उनमें हमेशा गुंजाइश रहती है कि प्रतिबंधों के बीच में से काम को कैसे किया जाए। ईरान को लेकर प्रतिबंधों को सिलसिला नया नई है। ये दशकों से चल रहा है। ऐश्वर्या कहती हैं, ओबामा और बाइडन प्रशासन ने भी भारत को छूट दी थी कि वो एक सीमा में रहकर ईरान में निवेश कर सकता है और भारत हमेशा यह सुनिश्चित करता है कि वह नियमों से बाहर ना जाए। मुझे लगता है कि प्रतिबंधों के बीच चाबहार को लेकर भारत के लिए रास्ते बंद नहीं होंगे। वो कहती हैं, ओबामा, बाइडन के समय में प्रतिबंधों की बात मीडिया में आई लेकिन इतना शोर नहीं मचा, जितना ट्रंप के कहने पर मच रहा है, क्योंकि उनकी राजनीति आक्रामक है और वो एक ख़ास वर्ग को कैंटर कर रहे हैं।

चाबहार को लेकर समझौता

13 मई, 2024 को भारत और ईरान ने एक समझौता किया था। यह समझौता

ट्रंप के नए आदेश में क्या?

ट्रंप प्रशासन ने 4 फ़रवरी को यह एग्जीक्यूटिव ऑर्डर पास किया है। इसका मक़सद ईरान सरकार पर दबाव डालना और परमाणु हथियार बनाने के सभी रास्तों को बंद करना है। ऑर्डर में कहा गया है कि %ईरान अस्तित्व में आने के बाद से अमेरिका और उसके सहयोगियों के खिलाफ़ रहा है। दुनियाभर में आतंकवाद को बढ़ाने में ईरान मदद करता है। वह हिज़बुल्लाह, हमास, तालिबान, अल-कायदा और दूसरे आतंकवादी संगठनों की सहायता की है। ट्रंप प्रशासन ने ईरान के इस्लामिक रिवालयुशनरी गार्ड कॉर्प्स (आईआरजीसी) को विदेशी आतंकवादी संगठन बताया और कहा है कि इस संगठन के एजेंट दुनियाभर में अमेरिकी लोगों को निशाना बनाते हैं। ऑर्डर में ईरान के परमाणु प्रोग्राम को अमेरिका के लिए एक बड़ा ख़तरा बताते हुए कहा गया है कि इस तरह के कट्टरपंथी शासन को कभी भी परमाणु हथियार हासिल करने या विकसित करने की अनुमति नहीं दी जा सकती है। राष्ट्रपति ट्रंप ने विदेश मंत्री मार्को रुबियो को यह छूट दी है कि वे ईरान को प्रतिबंधों में दी गई छूट को रद्द या संशोधित कर सकते हैं। इस आदेश में ख़ासतौर पर ईरान के चाबहार बंदरगाह का जिक्र किया गया है। अब क्यास लग रहे हैं कि चाबहार पोर्ट को लेकर ईरान को जो छूट पहले मिल रही थी, अब वह खत्म या कम हो सकती है। इसके अलावा ईरान के तेल निर्यात को खत्म करने की बात कही गई है, जिसमें चीन को भेजे जाने वाला कच्चा तेल भी शामिल है।

10 साल के लिए चाबहार स्थित शाहिद बेहेस्ती बंदरगाह के संचालन को लेकर किया गया था। यह इंडिया पोर्ट्स ग्लोबल लिमिटेड और पोर्ट्स एंड मैरीटाइम ऑर्गेनाइज़ेशन ऑफ़ ईरान के बीच हुआ था। शाहिद बेहेस्ती ईरान का दूसरा सबसे अहम बंदरगाह है। उस वक्त भारत के जहाज़रानी मंत्री सर्बानंद सोनोवाल ने ईरान पहुंचकर अपने समकक्ष के साथ इस समझौते पर हस्ताक्षर किए थे। समाचार एजेंसी रॉयटर्स के मुताबिक, इस समझौते के तहत इंडिया पोर्ट्स ग्लोबल लिमिटेड करीब 120 मिलियन डॉलर निवेश करेगी। इस निवेश के अतिरिक्त 250 मिलियन डॉलर की वित्तीय मदद करने की बात भी कही गई थी। इससे यह समझौता करीब 370 मिलियन (करीब 3 हजार करोड़ रुपये) का बनता है। जब यह समझौता हुआ था उस वक्त भी अमेरिका के विदेश मंत्रालय से इसे लेकर सवाल किया गया था। उस वक्त अमेरिकी विदेश मंत्रालय की ब्रीफिंग

में उप-प्रवक्ता वेदांत पटेल ने कहा था, हमें इस बात की जानकारी है कि ईरान और भारत ने चाबहार बंदरगाह से संबंधित एक समझौते पर हस्ताक्षर किए हैं। उन्होंने कहा था, ईरान पर अमेरिकी प्रतिबंध जारी रहेंगे।

पटेल का कहना था कि अगर कोई भी कंपनी ईरान के साथ व्यापारिक समझौते पर विचार कर रही है तो उस पर संभावित प्रतिबंधों का ख़तरा बना रहेगा और इस मामले में भारत को विशेष छूट नहीं दी जाएगी। साल 2016 में भी दोनों देशों के बीच शाहिद बेहेस्ती बंदरगाह के संचालन के लिए समझौता हुआ था, जिसे मई 2024 में अगले दस साल के लिए बढ़ा दिया गया। पत्तन, पोत परिवहन और जलमार्ग मंत्रालय के मुताबिक चाबहार पर शाहिद बेहेस्ती बंदरगाह को बनाने के लिए साल 2016-17 से 2023-24 तक 400 करोड़ रुपये दिए गए।

चीन का बढ़ता प्रभाव और अमेरिका की मुश्किल

भारत को ईरान और अफ़ग़ानिस्तान से जोड़ने वाले चाबहार पोर्ट को पाकिस्तान के ग्वादर पोर्ट के लिए चुनौती के तौर पर देखा जाता है। पाकिस्तान और चीन, ईरानी सरहद के करीब ग्वादर पोर्ट को विकसित कर रहे हैं। चाबहार पोर्ट चीन की अरब सागर में मौजूदगी को चुनौती देने के लिए लिहाज़ से भी भारत के लिए मददगार साबित हो सकता है। फोर स्कूल ऑफ़ मैनेजमेंट में इंटरनेशनल बिज़नेस के प्रोफ़ेसर और %द बेल्ट एंड रोड इनिशिएटिव, जियो पॉलिटिक्स एंड जियो इकोनॉमिक आस्पेक्ट% किताब के लेखक फ़ैसल अहमद का मानना है कि भारत को इसमें परेशानी नहीं होगी। उनका कहना है, चीन को काउंटर करने के लिए साल 2022 में

अमेरिका के नेतृत्व में इंडो पैसिफिक इकोनॉमिक फ़्रेमवर्क की शुरुआत की गई। इसमें भारत समेत 13 देश शामिल हैं। अगर अमेरिका, भारत के लिए चाबहार प्रोजेक्ट में मुश्किलें पैदा करेगा तो वह इंडो पैसिफिक में फेल कर जाएगा। वो कहते हैं, इस फ़्रेमवर्क का एक अहम हिस्सा स्पलाई चैन भी है, जिसके लिए डायवर्सिफ़ाई ट्रेड रूट चाहिए। ऐसी स्थिति में चाबहार का महत्व अपने आप बढ़ जाता है, क्योंकि यह नए तरह से रीजनल कनेक्टिविटी देने का काम करता है। अगर इस फ़्रेमवर्क को बढ़ाना है तो अमेरिका को चाबहार का समर्थन करना ही पड़ेगा। फ़ैसल अहमद का मानना है अगर चाबहार को लेकर प्रतिबंध लगाए

गए तो ना सिर्फ़ नॉर्थ-साउथ ट्रांसपोर्ट कॉरिडोर बल्कि इंडिया मिडिल यूरोप इकोनॉमिक कॉरिडोर (आईएमईसी) पर भी इसका असर पड़ेगा। आईएमईसी के ज़रिए भारत, मध्य पूर्व से होते हुए यूरोप को कनेक्ट कर रहा है, तो इंटरनेशनल नॉर्थ-साउथ ट्रांसपोर्ट कॉरिडोर यानी आईएनएसटीसी के ज़रिए वह अफ़ग़ानिस्तान, मध्य एशिया से होते हुए यूरोप तक पहुंचेगा। बीबीसी से बातचीत में फ़ैसल अहमद कहते हैं, दोनों प्रोजेक्ट्स के लिए चाबहार एक स्ट्रेटेजिक लोकेशन है। भले आईएमईसी चाबहार से होकर ना जाए, लेकिन वह उसे फ़ायदा पहुंचाने का काम करेगा। ऐसे में अमेरिका के लिए चाबहार पर प्रतिबंध लगाना आसान नहीं होगा।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

The practice of begging: A cry for help or a well-planned business?

Begging in India has evolved from a religious charity to a complex socio-economic problem. On a busy street, extending a hand may seem like a cry for help, but it often hides a web of systematic neglect, organized crime, and exploitation. From infants drugged to win sympathy to children picked up from school and thrown onto the streets, begging is more than just a cry for help; it is a critique of our collective weaknesses. Child beggars are still the most disturbing part of this problem. To break this cycle, it is important that these children are protected and educated. The vulnerable, especially children and people with disabilities, are taken advantage of by organized begging gangs. The practices associated with almsgiving often encourage begging. Public education initiatives need to be launched to promote more purposeful giving.

The practice of public begging in India is common even after the implementation of extensive welfare programs such as MNREGA and SMILE. According to data, over 413 lakh people still engage in the practice, underscoring underlying socio-economic vulnerabilities such as chronic poverty, low literacy, and lack of work opportunities despite government intervention. Older children are taught to beg, while infants are drugged to appear sick. Some have never stepped foot in a classroom, and many have dropped out of school, risking their future to make quick money. Recent statistics show how common school dropouts are in India, especially among adolescents. According to the Annual Status of Education Report 2023, 25 percent of children aged 18 struggle with basic reading skills, and 32.6 percent have dropped out of school. People with disabilities are taken advantage of because they are more likely to be targeted as beggars. When mental health conditions go untreated, people are caught in a cycle of exploitation and dependency.

There are over 400,000 regular beggars living in India; their plight stems from a variety of factors, including organized begging gangs, poverty, disability, and displacement due to natural disasters. By preying on the most vulnerable members of society

and operating with near impunity, these syndicates have turned poverty into a profitable enterprise. With over 81,000 beggars, West Bengal is the state with the highest number of beggars in India, followed by Andhra Pradesh and Uttar Pradesh. Poverty, rural-urban migration, and lack of easily accessible support networks are some of the socio-economic factors contributing to the growing number of beggars in these regions. In India, the practice of begging persists due to ingrained socio-economic weaknesses despite the existence of several welfare programs. This is because welfare programs often fail due to poor implementation, corruption, and lack of awareness among recipients. Schemes like Smile, which provide shelter and livelihood support, are not well known to many beggars.

Particularly in rural and urban slums, people living in abject poverty have no choice but to resort to begging to survive. According to the 2011 census, even with poverty alleviation programs such as MNREGA, more than 413,000 people were begging. Individuals who beg often lack formal education and employable skills, which limits their access to formal employment opportunities. Vocational training offered under the Pradhan Mantri Kaushal Vikas Yojana has not adequately reached beggars and other marginalized groups. Transgender people and people with disabilities are two examples of vulnerable groups who are neglected by society and excluded

from mainstream economic opportunities. Many are forced to beg at traffic signals as they are not accepted even despite transgender welfare programs. Vulnerable people are kidnapped by criminal networks, who then force them into begging, making it difficult to break this cycle. Police in Delhi rescued fifty children

Priyanka Saurabh

in 2023 who were forced into begging by a trafficking gang.

One of the main reasons why begging persists in India is that there is no centralized database that can allow for focused interventions to help rehabilitate begging individuals. The NHRC's suggestion to use municipal records to create a national database draws attention to the lack of reliable information about beggars. Generational poverty and dependence on begging persist when begging children are denied access to formal education. Due to a lack of outreach initiatives, many children are still not enrolled under the Right to Education Act 2009. Substance abuse and untreated mental health problems lead to people begging and living in poverty. The NHRC's advisory highlights the lack of de-addiction and mental health counseling services in shelter homes under the SMILE program. Due to urban overcrowding caused by rural-to-urban migration due to unemployment, migrants are forced to resort to begging. Laws against begging are either draconian or inadequate to tackle organized crime and provide

rehabilitation. For example, the Bombay Prevention of Begging Act criminalizes beggars rather than addressing the underlying issues that give rise to forced begging networks. Policies to tackle begging in India To facilitate targeted welfare interventions and track their rehabilitation, a national database of beggars should be established and updated frequently. To identify beggars, municipal corporations can work with NGOs, as suggested by the National Human Rights Commission, using standardized survey formats. Enact special laws to prevent organized begging, punish offenders, and help victims get back on their feet. Adopting laws to make forced begging illegal, as recommended by the National Human Rights Commission, will curb trafficking and exploitative organizations. To enable people to find respectable jobs or pursue self-employment opportunities, shelter homes should provide skill-based vocational training. Programs such as the Pradhan Mantri Kaushal Vikas Yojana can work in collaboration with shelter homes to teach beggars skills in carpentry, tailoring, or other vocations that suit their aptitude. Provide mental health counseling services and mobile health units in shelters to address untreated illnesses, addictions, and disabilities. NHRC advises shelter homes to integrate Ayushman Bharat benefits to guarantee health coverage for those who have undergone rehabilitation. Access to education for children: Under the Right to Education Act,

enroll begging children in schools and ensure they receive food, clothing, and support. Enrollment in schools can be increased by running special awareness campaigns targeting parents of beggar children, especially in urban slums. Organize awareness-raising programs to encourage donations to rehabilitation programs rather than begging. Cities such as Hyderabad have run successful campaigns to encourage people to donate to government shelters rather than to beggars. Begging is a symptom of systematic neglect and organized exploitation in India, not just a reflection of poverty. Although legislation such as the Bombay Prevention of Begging Act, 1959, has attempted to curb the practice, it often criminalizes victims rather than perpetrators. Bold steps like the ban on begging in Indore, with its emphasis on accountability and rehabilitation, offer hope. India's anti-begging campaign must aim at empowerment rather than punishment. As citizens, our responses to begging need to be rethought as steps towards systemic change rather than acts of charity. To end begging, we must empower people's lives. To end the cycle of poverty, social safety nets must be strengthened, inclusive education guaranteed, and skill development encouraged. A self-reliant India where each individual makes a meaningful and respectable contribution to the country's progress will be achieved through strict enforcement of anti-begging laws and community-driven rehabilitation.

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

GURDHAM YATRA PAKISTAN

OFFICE
La Salle MB

ONLY
\$1300
PER PERSON

Package Include :

- Sponsorship
- Luxury Hotel , Food
- Luxury Transport
- 2 Person Sharing Room

ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ

Gurudwara Janam Asthan Nankana Sahib,
Gurudwara Patti Sahib, Gurudwara Tambu Sahib,
Gurudwara Sri Kiara Sahib, Gurudwara Mal ji sahib,
Gurudwara Sri Sacha Sauda Sahib, Gurudwara Rori
Sahib, Gurudwara Panja Sahib, Bhai Lalu ji da,
Ghar, Janam Asthan Guru Ram Das Ji, Gurudwara
Dera Sahib, Gurudwara Sri Kartarpur Sahib, Janam
Asthan Bebe Nanki Ji and much more

REGISTER NOW

Mandhir Kaur

+1-204-295-3327

mandhirkaur7@gmail.com

Arya Samaj of Long Island was invited to attend the LEADERSHIP BREAKFAST-hosted by Hempstead Town Board.

Pandit Niraj Ramsamooj, Mr. Veer Mukhi, Secretary and Dr. Anila Midha besides other members attended the function. Pandit Niraj chanted Gayatri Mantra, Sangthan Shukat mantra and Vedic Rashtrya Gaan in INVOCATION. His brief speech explaining meaning and importance of these Vedic mantras, in today's context, was very much appreciated by Town Officials and Community leaders. Kate Murray, Town Clerk, Town of Hempstead honored Pandit Niraj with a stole and Veer Mukhi honored Kate Murray with Gayatri mantra peet vastra (orange stole).

Breaking barriers: Building a future for women in science

In the 21st century, where scientific breakthroughs continue to shape our world, the persistent underrepresentation of women in science remains a glaring issue. Women have been at the forefront of some of the greatest scientific achievements across the globe in diverse fields from basic science to space science. Despite these inspiring role models, systemic barriers continue to stifle women's participation in science, technology, engineering, and mathematics (STEM). It's time we confront these challenges and build a future where women can truly thrive in science. What kind of scientific world are we building if we exclude half of our population?

Without the full participation of women, we lose access to a vast pool of talent, creativity, and innovative solutions that could address some of our biggest challenges. Many girls are discouraged from pursuing science from a young age due to stereotypes that frame these fields

as unsuitable or too difficult. The so-called 'leaky pipeline' begins to take its toll as early as high school, with fewer girls opting for science-related studies and careers.

Even for those who break through these initial hurdles, the challenges persist in higher education and professional life. Women in research face a lack of mentorship, unequal access to funding and systemic biases in hiring and promotions. The numbers speak for themselves: UNESCO reports that only 35 per cent of STEM students globally are women, and their representation in leadership roles remains even lower. In India, the All India Survey on Higher Education (AISHE) confirms that while the number of women pursuing science has grown, their presence in top research positions and leadership roles is still dismal.

Despite these odds, many Indian women scientists have defied the status quo and achieved remarkable success. Dr Indira

Hinduja revolutionised reproductive medicine by developing India's first test-tube baby in 1986 and pioneering the gamete intrafallopian transfer (GIFT) technique. Dr Soumya Swaminathan's leadership as Chief Scientist at the World Health Organization (WHO) played a crucial role in global health policy. Kalpana Kalahasti, a senior scientist at ISRO, was instrumental in India's triumphant Chandrayaan-3 mission and earned a spot in Nature's list of notable figures in 2023. These trailblazers not only pushed the boundaries of scientific knowledge but also broke societal barriers, paving the way for future generations of women in science. Does this make any difference to the society? Society benefits from more inclusive and comprehensive solutions when women are at the forefront of scientific innovation. Areas like maternal health, gender-specific medicine and community health interventions often flourish because of women scientists who

understand these challenges firsthand. Inclusion isn't just about fairness—it's about enriching science itself. So, how do we move forward? Building a future for women in science requires collective effort on multiple fronts.

We must dismantle the structural barriers hindering women's advancement, provide mentorship programmes and promote policies that ensure equal hiring, funding, and career progression opportunities. Educational institutions should actively encourage girls to pursue STEM fields, while workplaces must offer flexible work environments that allow women to balance personal and professional responsibilities. It is time to tear down these barriers and build a future where every young girl who dreams of becoming a scientist can do so without limitations. When women are given equal opportunities to contribute to science, we all stand to gain—from groundbreaking discoveries to a more inclusive and prosperous world.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

The Race That Taught the World Integrity

From childhood to young adulthood, we go through countless lessons, chapters, and stories that shape our understanding of life. Some of these lessons fade with time, while others leave an everlasting imprint on our minds and hearts. Among these, certain stories stand out—stories that teach us about honesty, kindness, and integrity. One such inspiring tale is that of Iván Fernández Anaya and Abel Mutai, a real-life example of true sportsmanship that continues to inspire the world.

A Race That Defined True Victory

In December 2012, a cross-country race in Navarra, Spain, witnessed an extraordinary moment of integrity and fair play. Abel Mutai, a Kenyan Olympic bronze medalist, was leading the race with ease. His athletic excellence had already proven him to be one of the finest runners. However, just before the finish line, Mutai made an unfortunate mistake—he miscalculated the endpoint and stopped, believing he had already won. Right behind him was Iván Fernández Anaya, a Spanish runner with a golden opportunity to claim victory. He could have easily overtaken Mutai in those final moments and secured a win for himself. But instead of exploiting the

situation, Iván chose a different path—one that showcased the true essence of sportsmanship. Realizing Mutai's error, Iván slowed down, gestured toward the actual finish line, and encouraged his opponent to keep running. Mutai, initially confused, followed Iván's direction and crossed the finish line first—rightfully winning the race. When journalists later asked Iván why he didn't take advantage of Mutai's mistake, his response was simple yet profound: "He was the rightful winner. He had created a gap that I couldn't have closed if he hadn't made a mistake. So I didn't deserve to win. What would have been the merit of my victory?" This act of pure sportsmanship stunned the world. In a time when athletes are often driven by competition and personal gain, Iván's selfless act became a shining example of integrity in sports.

The Impact on Today's Sporting World
The lesson from this story becomes even more relevant today, as we witness increasing corruption, match-fixing, and unsportsmanlike behavior in various sports. The fierce competition between teams and na-

Aubaid Ahmad Akhoun
akhoun.aubaid@gmail.com

tions sometimes fosters hatred, where players are not only rivals on the field but also targets of online abuse, media criticism, and even personal threats. From match-fixing scandals in cricket to doping controversies in the Olympics, the spirit of fair play is often overshadowed by the pursuit of victory at any cost. Football matches sometimes turn into battlegrounds, with racial abuse and aggression tarnishing the beauty of the game. Even in events like the Olympics, where unity and sportsmanship should be at the forefront, controversies surrounding biased judging and political influences often steal the headlines.

The Impact on Today's Sporting World

The lesson from this story becomes even more relevant today, as we witness increasing corruption, match-fixing, and unsportsmanlike behavior in various sports. The fierce competition between teams and na-

tions sometimes fosters hatred, where players are not only rivals on the field but also targets of online abuse, media criticism, and even personal threats. From match-fixing scandals in cricket to doping controversies in the Olympics, the spirit of fair play is often overshadowed by the pursuit of victory at any cost. Football matches sometimes turn into battlegrounds, with racial abuse and aggression tarnishing the beauty of the game. Even in events like the Olympics, where unity and sportsmanship should be at the forefront, controversies surrounding biased judging and political influences often steal the headlines.

Amidst this chaos, the story of Iván Fernández Anaya and Abel Mutai serves as a reminder that true victory is not always about standing on the podium but about standing for what is right. Their story rekindles the belief that respect, integrity, and fair play matter more than medals and trophies.

A Lesson Beyond Sports
This story is not just for athletes; it is

a lesson for everyone. In life, we often face situations where we can take shortcuts, deceive others, or step over someone to achieve our goals. But true success lies in honesty, hard work, and lifting others up instead of bringing them down. Imagine a world where competition is fueled by mutual respect rather than hostility, where rivals push each other to be better instead of tearing each other down. This is the kind of world sportsmanship envisions—a world where winning is important, but winning with honor is everything.

Final Thoughts
Iván Fernández Anaya's act of kindness and integrity proved that character matters more than victory. His decision to let Mutai win rightfully was not just a small moment in a race—it was a grand statement about the values that define us as human beings. In the end, trophies may fade, records may be broken, and victories may be forgotten, but acts of honesty and sportsmanship remain timeless. And perhaps, the real winners are those who choose to win not just on the scoreboard, but in the hearts of people.

Flying faster-than-sound travel closer to reality

Boom Supersonic successfully tested its prototype supersonic aircraft, proving that supersonic commercial travel is not just a dream but an imminent reality

A significant milestone in commercial aviation history has been achieved. Boom Supersonic, a Colorado-based startup, completed a successful test flight of its prototype supersonic aircraft XB-1, demonstrating that commercial air travel at faster-than-sound speeds is not only feasible but may soon be available for frequent flyers, cutting average intercontinental flight times in half.

When we think of supersonic commercial aviation, Concorde often springs to mind. Concorde was an iconic aircraft that flew passengers across the Atlantic in just three hours. It was the first commercial supersonic aircraft, and it flew twice the speed of sound for Air France and British Airways from 1976 to 2003. Concorde was retired in 2003 due to excessive costs, high fares and loud noise. Since then, aerospace giants like Airbus and Boeing have never delivered a commercial-scale replacement. So, what makes Boom different? Boom's team didn't view past failures as insurmountable obstacles. Instead, they saw them as engineering challenges to be overcome with a fresh mindset. Unlike traditional companies that would try to upgrade

a subsonic plane to go faster, Boom's team designed every component, from the aerodynamic shape and propulsion system to the fuel system, specifically for supersonic travel.

The company exemplifies how ignoring legacy assumptions and knowledge can unlock groundbreaking solutions. Boom's engineers embraced the concept of unlearning, jettisoning assumptions that certain design elements were necessary or that certain hurdles were insurmountable. Unlearning allowed Boom to innovate with advanced composite materials, wing design and a new noise-reduction strategy.

They rewrote the rules of the game, overcame longstanding technical barriers and ignited fresh interest in supersonic flight. Established players like Boeing and Airbus often shy away from radical changes for

fear of failing or canalising profitable products. Boom took calculated risks, embraced uncertainty, and refined each step through rapid data-driven iteration.

Historically, supersonic jets are fuel guz-

zlers. Boom's approach combines aerodynamic optimisation with advanced high-performance materials and a propulsion system designed ground-up to minimise fuel consumption. The propulsion system (Symphony) will run on zero aromatic 100 per cent sustainable aviation fuel (SAF) for sustainable commercial supersonic flights. As a startup, Boom operates with lean teams. This contrasts sharply with the massive bureaucratic hierarchy within aero-

space giants. Swift prototyping, quick feedback loops, and a willingness to pivot ensure that new technology is tested and integrated faster than what Boeing or Airbus might manage.

The prototype aircraft smoothly transitioned through Mach 1 (the speed of sound) and touched Mach 1.1. This technology demonstration will help refine the design ahead of the company's next goal: launching a full-scale 60 to 75-seater supersonic jet called Overture. The founders' vision is that passengers can fly supersonically at tickets comparable to business class fares. Imagine cutting a 7-hour transatlantic flight to 3.5 hours. Suddenly, a business meeting in Delhi and a dinner date in London are feasible on the same day. Overture is being designed to fly 7800 km. It can fly non-stop on routes like Delhi to Frankfurt or New York to London. Faster travel time can be a game-changer for business travellers and high-priority cargo. While Airbus, Boeing, and other established players have the resources and legacy to make big moves, it often takes a nimble newcomer with a fresh perspective and first-principles thinking to challenge what's possible.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

ਵੈਸਾਖੁ ਭਲਾ ਸਾਖਾ ਵੇਸ ਕਰੇ ॥ ਧਨ ਦੇਖੈ ਹਰਿ ਦੁਆਰਿ ਆਵਹੁ ਦਇਆ ਕਰੇ ॥

Vaisakhi Celebrations in Panja Sahib

TRAVEL DATES: APRIL 11 - APRIL 20, 2025

Gurdwara Yatra + Relive Heritage and Renaissance of Khalsa

INCLUSIONS

- 10 DAYS PACKAGE
- 5 STAR HOTELS ON DOUBLE OCCUPANCY
- DAILY BREAKFAST AND DINNER
- PUNJABI SPEAKING TOUR GUIDE
- AIR-CONDITIONED LUXURY TRANSPORT COACH
- DAILY MINERAL WATER BOTTLES
- SECURITY ESCORT THROUGHOUT THE TRIP
- ALL GURUDWARA DARSHAN AS PER ITINERARY
- PAKISTAN VISIT E-VISA

INTERNATIONAL FLIGHTS ARE EXCLUDED

Starting from
\$1395
Per Person on
Double
Occupancy

MOHINDER SINGH MIGLANI

516-690-1257
516-216-4433

22 W Marie St,
Hicksville, NY 11801

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

The story of Rama†: A Man of Dharm

Protecting Vishwamitra's Yaga

Finally they reached Vishwamitra's hermitage in the forest known as Siddhasramam, a very holy and sacred place where Lord Vishnu in his previous incarnation as Vamana had stayed there for long years and done austerities. All the hermits received Rama and Lakshmana with love. The saint decided to start the Yaga meant for the welfare of the mankind immediately, which would go on over 6 days and nights continuously. As Rama and Lakshmana kept a wakeful vigil, the Rakshasas led by two demons Maricha and Subhahu arrived at the scene on the sixth day, floating high on the sky. They had brought flesh, bones and blood to be dropped on to the sacrificial fire and mar the holy proceedings.

Rama and Lakshmana started their fight with the Rakshasas using their bows and diyastras (power packed arrows). With a mighty knock Rama hit Maricha and sent him skywards in exile miles and miles beyond the seas. He killed Maricha on the spot with another arrow. Rama and Lakshmana then killed all the other evil rakshasas and ensured that the yaga was completed successfully without any hitch.

Saint Vishwamitra and his associates were extremely happy and they profusely showered their praises on Rama and Lakshmana for their dedication, alertness and valor.

Right at that time, in the city Mithila, the capital of the country of Vidheha, the saintly king Janaka was preparing to conduct a grand Ashamedha Yaga ; Vishwamitra decided to attend the grand ceremony along with his fellow hermits †and he wanted Rama and Lakshmana to accompany them. He was desirous of showing to Rama a very holy Danus (Bow) of Lord Shiva that king Janaka possessed which no human being was ever able to lift. En route, they stayed at the banks of holy river Ganga and also at several other holy places. To keep the young boys entertained, Vishwamitra told them several mythological stories including the story of Himavan and his two daughters Uma and Ganga. He also told the elaborate story of how the holy river Ganga came to earth by the untiring efforts of king Bhagiratha.

Vishwamitra also told the famous mythological story of churning of milky ocean by Devas and Asuras together to get the nectar of immortality.

Rama resurrects †Ahalya, the cursed wife of saint Gautama

As they reached the outskirts of Mithila, Rama noticed a deserted Hermitage on their way. Vishwamitra told him that it was once a holy ashram of Saint Gautama who lived there with his beautiful wife Ahalya and practiced austerities. The king of devas, Indra once got

lured by the captivating beauty of Ahalya; One day at predawn hours, †when the sage was away for his early morning ablutions, Indra came to the ashram in the disguise of the sage Gautama. He lured Ahalya to have a sexual union with him, and Ahalya, in a moment of mental weakness yielded to him, though she sensed that it was Indra, the celestial chief who had come in the guise of her husband.

The saint came to know of the happenings and he cursed his wife to remain there incognito for years; however, he told her that her sin would be washed away when Rama would visit the hermitage in the distant future.

As Rama walked in there, suddenly a lady sprang up to life. She was indeed Ahalya. Rama and Lakshmana paid their respects to the saint lady and she extended her hospitality to the princess. Saint Gautama too appeared there and paid his respects to Rama. Purified of her sin, Ahalya got reunited with her husband. The visitors bade farewell to the saintly couple and proceeded to enter Mithila.

Rama Lakshmana at Mithila

As they arrived at Mithila, they were pleased to notice that very elaborate arrangements had been made for the comfortable stay of visitors who had arrived there to attend the king's grand yaga. King Janaka came personally along with his minister Satananda to pay respects to Vishwamitra. Vishwamitra introduced Rama and Lakshmana to the king Janaka. Satananda was the son of Saint Goutama and he felt extremely pleased to learn that his mother Ahalya was resurrected by Rama and got reunited with his father; he could immediately grasp that Rama was a divine personality. †Satananda felt that Rama was indeed very blessed to get the association, guidance and blessings of Saint Vishwamitra and he took the opportunity to narrate to Rama the captivating life history of Vishwamitra (a former king who through his unceasing practice of severe austerities amidst so many trials and tribulations attained the knowledge of Brahman).

The next day, king Janaka invited his distinguished guests to his palace. Upon Vishwamitra's request, he narrated how his ancestors got the possession of Shiva Danus. He continued, 'Years ago, when I ploughed a piece of land as a preparatory ritual for conducting a Yagna there, my furrow got stuck and as I dug the spot I noticed a box buried there that contained a very beautiful and live female infant there. †I was overjoyed to get the baby as a divine gift to be my daughter and named her Sita (furrow).

Knowing that she had divine qualities, I wanted to get her married only to a truly valiant King. I made an announcement that anyone who can lift up the Shiva danus and tie the bow-string to it can get married to my daughter. Kings from far and wide came to my court and none of them could lift the bow. †In fact I had earned the wrath of many kings on account of it and waged very taxing and tiring wars against them to drive them away.

Rama breaks Shiva danus and weds Sita 'Would you please arrange to bring the bow of Shiva to the Yagnya Hall so that the princes of Dasarata and the various kings and guests arrived here could have a look?' asked Vishwamitra.

The king ordered for it immediately. The sacred bow, kept in a large iron box fitted with 8 wheels was rolled in to the Yagnya Hall, pulled strenuously by my numerous soldiers. King Janaka announced that anyone in the gathering was welcome to try lifting and tying the string to the holy bow and the one who succeeds could get wedded to Sita. 'Rama, you can try and see whether you can succeed' said Vishwamitra.

Rama got up, sought the blessings of the saint and went near the bow. He bent and picked up the mighty bow with his left hand as if it is a child play. As the whole gathering watched with abated breath, Rama held one end of the bow with his toe fingers, bends the bow and pulled the string so as to tie it to the other end. Suddenly the bow broke at the middle with a thunderous noise. †Cries of cheer from the whole gathering rent the air. Vishwamitra beamed joyously and king Janaka went speechless, shedding tears of joy, for he had now got the right match for his beloved daughter Sita.

After getting Vishwamitra's consent, king Janaka despatched fast travelling envoys to Ayodhya to inform king Dasaratha of the joyful happenings at Mithila, seek his consent for the marriage and invite the king, his royal family and all other distinguished guests to come to Mithila and conduct Rama's marriage in their presence with their blessings.

After eight days, King Dasarata arrived at Mithila with all his family members, priests and ministers ; they were †given a grand and royal reception. The Ashwamedha Yaga was also completed successfully by that time. Considering the greatness of the lineage of the two emperors, elders discussed and decided that along with Rama's marriage, the marriage of the other three princes too was to be conducted then and there;

brides of right age and beauty from the royal family of Janaka were indeed available as if by divine dispensation. It was decided to marry king Janaka's (second) daughter Urmila to Lakshmana; Janaka's younger brother Kushadhvaja's elder daughter Mandavi to Bharata and the younger daughter Srutakirti to Shatrughnan.

Without delay, the grand marriage function was arranged. With moist eyes, king Janaka took the hand of his daughter Sita to give to Rama's hand and solemnized the marriage saying 'Here is my dear daughter Sita, who will share the sacred duties of your life; she is blessed; please accept her hand and take care; she will be most faithful to you as wife and follow you as your shade; The marriage of the other three princes too was solemnized next.

Having accomplished his divine task, Vishwamitra bid farewell to one and all and departed to the northern mountains. Soon it was time for King Dasaratha's family to depart. King Janaka gifted his daughters lavishly with gold, jewels, servant maids and so on and honoured the all the guests.

Rama subdues Parashurama

As the journey towards Ayodhya was going joyfully, suddenly the sage Vashishta noticed some bad omens. A storm rose up, uprooting trees and whipping up dust. †And right in front of the caravan, there stood Parashurama (considered as another Avatar of Vishnu, in the role of a destroyer), the notorious slayer of numerous kings and destroyer of the ruling class.

Saint Vashishta extended a formal reception to the Brahmin. Ignoring the formalities, with his famous weapon axe hanging on his right shoulders and a mighty bow on his left hand, Parashurama, the son of saintly Brahmin Jamadagni addressed Rama 'Hey Rama, I heard the news that you broke the bow of Shiva at Mithila. Yeons ago, the celestial Architect Vishwakarma once made two identical bows and presented to Lord Shiva and Vishu. Do you know that it was that bow that Lord Shiva discarded after he failed in a combat against lord Vishnu? The bow used by Vishnu is here with me which is far more powerful. Now show me your real valour by holding this bow and shooting an arrow from it!' Dasaratha, gripped in fear said, 'Oh mighty Brahmin; I have heard that you had stopped your killing spree, donated the kingdoms won by you to saint Kashyapa †and retired to Mahindra hills to engage in austerities. I beg you not to harm my son and if done, none of us would live any longer.

(Contd.)

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website

WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor

Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

The need for youth participation in politics

If political parties are serious about involving young people in politics, they will have to take a number of steps. The first step would be to change the youth criterion by the government. Today, even people aged 34-35 years are considered young. This criterion will need to be lowered. In their organisational structures, parties will need to make more room for the youth. It is usually seen that leaders approaching adulthood also take over the reins of the youth units of major political parties. For their student organizations, political parties will also need to set a maximum age restriction. It would be better if those above thirty years of age were excluded. Youth participation in politics is not only a goal but also a necessary condition for an inclusive and progressive democracy. However, too few young people continue to participate in politics, and their voices are often suppressed by established power structures. Prime Minister Narendra Modi's recent proposal to invite one lakh youth with no political experience to enter politics represents a revolutionary turn towards decentralization, inclusiveness, and youth empowerment. Experienced leaders with a wealth of knowledge have traditionally held a prominent position in Indian politics. They often work within traditional frameworks that may not be equipped to handle contemporary issues, despite the fact that their knowledge is invaluable. Young leaders facilitate dynamic and data-driven policymaking by contributing creative solutions, technical know-how, and contemporary governance models.

To guarantee a sustainable future, young leaders can promote green laws, renewable energy projects, and climate adaptation strategies. Youth-driven governance has the potential to address unemployment and underemployment by prioritizing entrepreneurship, skill development, and high-quality education. Through youth participation, India can make better use of blockchain, automation, and artificial intelligence to achieve transparent and effective governance. By using social media and other platforms for citizen participation, young people can improve accountability, revive democratic values, and reduce political corruption. Youth who are politically aware and active guarantee that democracy will survive and remain responsive to people's demands.

Indian politics has traditionally been dominated by dynastic families, leaving little room for merit-based and grassroots leadership. Without the backing of family or money, many young candidates find it difficult to gain political foothold. Youth often lack formal training in political administration, policy analysis, and governance, even if they have a high level of enthusiasm. The lack of mentorship offered by current political parties forces young leaders to fend for themselves. Since running for office requires significant financial investment, it is challenging for first-generation politicians to compete with more experienced leaders. The criminalization of politics as well as money and physical power often deters edu-

cated youth from pursuing careers in public service. To provide symbolic representation, many political parties induct young leaders without giving them decision-making power. This superficial induction does not result in young politicians being given much influence or change in governance structures.

Policies that support equitable economic growth, healthcare, and education should be given top priority by young leaders. Social issues such as unemployment, caste discrimination, and gender equality require progressive policies and grassroots participation. Sustainable agriculture, renewable energy initiatives, and eco-friendly urban planning can all be taken forward by youth leadership. Initiatives such as Green India and Clean India (Swachh Bharat) require more robust youth-driven implementation plans. Programs such as Digital India, Start-up India, and Skill India need to be expanded to provide advanced skills to the coming generation. India's leadership in the world will depend heavily on its investments in biotechnology, robotics, and artificial intelligence. To prevent the collapse of democracy, youth activism and civic engagement must guarantee open, accountable, and people-centered governance. Democracy can be deepened by participatory governance models and strengthening the Right to Information (RTI) law.

Candidates should be selected by political parties based on their vision, competence, and leadership potential, with merit given pri-

ority over favoritism. It is necessary to strengthen internal democracy within parties to enable young leaders to advance based on their performance rather than their family connections. Formally mentor young politicians in governance, policymaking, and legislative processes by establishing mentorship programs. To give young people a practical understanding of administration and law, universities and other institutions can offer political leadership and governance courses. State funding for elections can help level the playing field by enabling young people to run for office without facing financial constraints. It is necessary to enforce strict laws against political criminalization to establish a corruption-free and fair environment. Programs to enhance the capacity of young politicians and educate voters should be actively pursued by civil society organizations. Stories of young people who have succeeded in governance should be featured in the media to encourage greater participation.

To institutionalize youth participation, political parties and governance structures should implement minimum quotas for youth representation. Leadership opportunities such as consultative councils, youth parliaments, and ministry internships should be enhanced. Decisions taken today will influence India's path in the decades to come as the country stands at a critical juncture in its history. Swami Vivekananda's advice to 'arise, awake, and move ahead' remains applicable today.

The new geopolitical communication era

One of the critical areas where visible changes will be witnessed post-January 2025 is the communication landscape geopolitically. This era is positioned to redefine the very speedways of global communication, with a pivotal question arising: Are we on the verge of a 360-degree transformation in communication delivery, content orientation, outreach mechanisms, and the tools we deploy? Geopolitically, the communication ecosystem will embrace a new language—a language of immediacy, focused messaging, results-driven delivery, and the prioritisation of measurable outcomes to identify realistic patterns and global impacts.

As the world steps into this new chapter of geopolitical shifts, communication strategies are becoming more sophisticated, dynamic and multidimensional. The need of the hour is to

analyse the new alliances afoot in the shifting political landscape and the major geopolitical developments. The evolving political climate is challenging traditional paradigms, compelling communication specialists, diplomats, and policymakers to rethink how messages are crafted, delivered, and received on a global stage.

The era demands a communication framework that not only transcends borders but also bridges divides with precision, creativity, and authenticity. In 2025, the phrase 'a picture is worth a thousand words' takes on greater resonance. Visual communication has become the most impactful way to deliver messages. A single, well-composed image has the power to convey emotions, ideas, and narratives that words may struggle to encapsulate. Building on this, the explosion of short-form vid-

eos, and 30-second reels, for instance, has transformed the landscape further. Their brevity and emotional depth make them tools of unparalleled influence in shaping public opinion, mobilising support, and even defusing tensions. This evolution places immense responsibility on communicators in the geopolitical arena. Diplomacy, once conducted primarily behind closed doors, is increasingly playing out in the public domain through curated visuals, symbolic gestures and strategic messaging amplified by digital platforms. For foreign policy, the challenge is to balance transparency and strategy, using these tools to build trust while maintaining sensitivity.

As social media continues its rapid rise, many ask whether traditional media can still hold its ground in the face of this digital juggernaut. Social media

has undeniably globalised and democratised communication, giving individuals, governments, and organisations a direct channel to their audiences. It thrives on immediacy, engagement, and the power to go viral, making it an essential tool in geopolitical communication. However, traditional media is far from obsolete. In an era of information overload, its role as a trusted gatekeeper remains critical. While social media is the messenger of the moment, traditional media provides depth, analysis, and context—elements that are crucial for informed decision-making. For communication to be effective in this new geopolitical era, the two mediums must complement each other, creating a holistic narrative that is both immediate and enduring.

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ

ਭਾਵਿਨ ਠਾਕਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਾਲੀਆ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਗੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ, ਲੋਕ ਕੈਂਪਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਫੁਲ ਟਾਈਮ (ਪੂਰੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ) ਨੌਕਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ? ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਸਤ 2023 ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਵੀ. ਮੁਰਲੀਧਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2018 ਵਿੱਚ 1,34,561 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ, 1,44,017 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਤਿਆਗੀ ਸੀ। ਇੰਨਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2011 ਵਿੱਚ 1,22,819 ਲੋਕਾਂ ਨੇ, 2012 ਵਿੱਚ 1,20,923 ਲੋਕਾਂ ਨੇ, 2013 ਵਿੱਚ 1,31,405 ਲੋਕਾਂ ਨੇ, 2014 ਵਿੱਚ 1,29,328 ਲੋਕਾਂ ਨੇ, 2025 ਵਿੱਚ 1,31,489 ਲੋਕਾਂ ਨੇ, 2026 ਵਿੱਚ 1,41,603 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਤੇ 2017 ਵਿੱਚ 1,33,049 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਨ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ

ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸਣੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਕੇ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਆਧੁਨਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, 2022 ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 7.70 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਕਿੰਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ? ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 10 ਅਗਸਤ, 2023 ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 2014 ਤੋਂ 2022 ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਰੰਡਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 60,414 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 28,117 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ 2014 ਤੋਂ 2022 ਤੱਕ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ 22,300 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੋਆ ਤੋਂ 18,610, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੋਂ 17,171, ਕੇਰਲ ਤੋਂ 16,247 ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਤੋਂ 14,046 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ। 2020 ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ 241 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ, 2023 ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ 485 ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮਈ 2024 ਤੱਕ, 244 ਗੁਜਰਾਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਗੋਆ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੋਹਰੀ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਜੂਨ 2023 ਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 70,000 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 40 ਫੀਸਦ ਗੋਆ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੱਠ ਸੂਬਿਆਂ ਗੋਆ, ਪੰਜਾਬ, ਗੁਜਰਾਤ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਕੇਰਲ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸਨ।

ਭਾਰਤੀ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ? ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਉਹ ਪਸੰਦੀਦਾ ਦੇਸ਼ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਉਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2019 ਅਤੇ 2022 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਪੋਸਟਾਂ @ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ। 2019 ਵਿੱਚ 5 ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ, 2020 ਵਿੱਚ 161, 2021 ਵਿੱਚ 4,830 ਅਤੇ 2022 ਵਿੱਚ 8,048 ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ। 2019 ਵਿੱਚ 21 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਯੂਕੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ, 2020 ਵਿੱਚ 105, 2021 ਵਿੱਚ 485 ਅਤੇ 2022 ਵਿੱਚ 1100 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ, 2019 ਵਿੱਚ 28 ਪਾਸਪੋਰਟ, 2020 ਵਿੱਚ 156, 2021 ਵਿੱਚ 781 ਅਤੇ 2022 ਵਿੱਚ 6,507 ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ 1,275 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਊ ਰਿਸਰਚ ਦੀ ਸਤੰਬਰ 2024 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੁੱਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਇਕੱਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 4.78 ਕਰੋੜ ਉਹ ਲੋਕ ਸਨ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। 2022 ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 1.06 ਕਰੋੜ ਪਰਵਾਸੀ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਯਾਨੀ ਕੁੱਲ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 23 ਫੀਸਦ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 28 ਲੱਖ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ 6 ਫੀਸਦ ਭਾਰਤੀ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜ ਫੀਸਦ ਅਤੇ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਚਾਰ ਫੀਸਦ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 77 ਫੀਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈਸੀਅਤ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 23 ਫੀਸਦ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਮੈਕਸੀਕੋ, ਭਾਰਤ, ਚੀਨ, ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਅਤੇ ਅਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਫ਼ੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਜੰਜੀਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੰਟਿਆਂਬੱਧੀ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਦੀ ਦਰ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ ? ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ, 13 ਦਸੰਬਰ, 2024 ਨੂੰ, ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰਤੀ ਵਰਧਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2023 ਦੌਰਾਨ, 2.16 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਪਣਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 2020 ਵਿੱਚ 85,256 ਲੋਕਾਂ ਨੇ, 2021 ਵਿੱਚ 1,63,370 ਲੋਕਾਂ ਨੇ, 2022 ਵਿੱਚ 2,25,620 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਜੂਨ 2023 ਤੱਕ 87,026 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਪਿਛਲੇ 13 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 18 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਕੇ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਪਸੰਦੀਦਾ ਦੇਸ਼ ਹਨ। ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਫਿਜੀ, ਮਿਆਂਮਾਰ, ਥਾਈਲੈਂਡ, ਨਾਮੀਬੀਆ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਰੂਸ, ਮਿਸਰ, ਚੀਨ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ, ਤੁਰਕੀ, ਯੂਏਈ, ਵੀਅਤਨਾਮ, ਸੁਡਾਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ।

ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ? ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰਤੀ ਵਰਧਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅੰਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਫਲ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਪਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ, ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੌਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀਰਤੀ ਵਰਧਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੌਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਗਸਤ 2005 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੇ OCI (ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ) ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ (ਵਿਦੇਸ਼ੀ) ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਦਸੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 51 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ OCI ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਵੀਜ਼ਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਭਾਵਿਨ ਠਾਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਹੈ। ਪਰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਿਨ ਛੁੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਲੋਕ ਕੰਮ-ਜੀਵਨ ਸੰਤੁਲਨ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

EVENT
MANAGED BY

LONG ISLAND PUNJABI CIRCLE
PRESENTS

GRAND
PRIZE

GET A CHANCE TO WIN A CAR
IN VAISAKHI MELA
24 MONTHS LEASE OR EQUIVALENT
AMOUNT CAN BE COLLECTED*

NEW YORK BIGGEST

5th Annual

VAISAKHI MELA IN LONG ISLAND

FREE
ENTRY

... celebrating our rich culture ...

FREE
ENTRY

FUN DAY FUN DAY FUN DAY

LIVE MUSIC CONCERT

LIVE PERFORMANCE

KIDS ACTIVITY

VENDORS

LOCATION

SCAN ME

SUN • MAY 18TH, 2025

12:00PM TO 6:30PM

NASSAU COMMUNITY COLLEGE

PARKING
LOT 4A

(RIGHT ACROSS FROM NASSAU COUSEUM)

1 EDUCATION DR, GARDEN CITY, NY 11530

FOR SPONSORSHIP OR MORE INFO CALL

Onkar Singh
212-300-6511

Rajeev Maini
917-335-7133

Jay Singh
516-857-5297

Deepak Bansal
516-304-8808

Jay Sharma
516-808-6440

EVENTMASTER/ © | WWW.EVENTMASTER.NYC

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

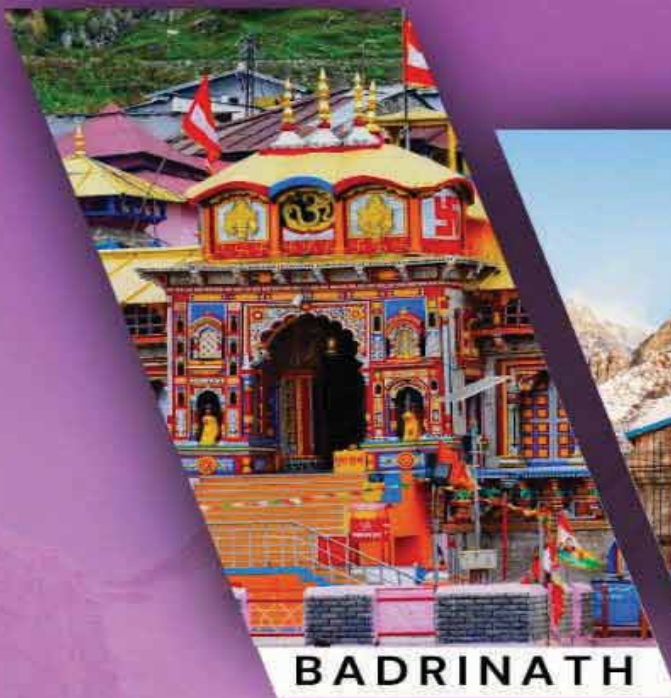
14 FEB TO 20 FEB, 2025

ONCE IN A LIFETIME MUST GO ON

CHAR DHAM YATRA

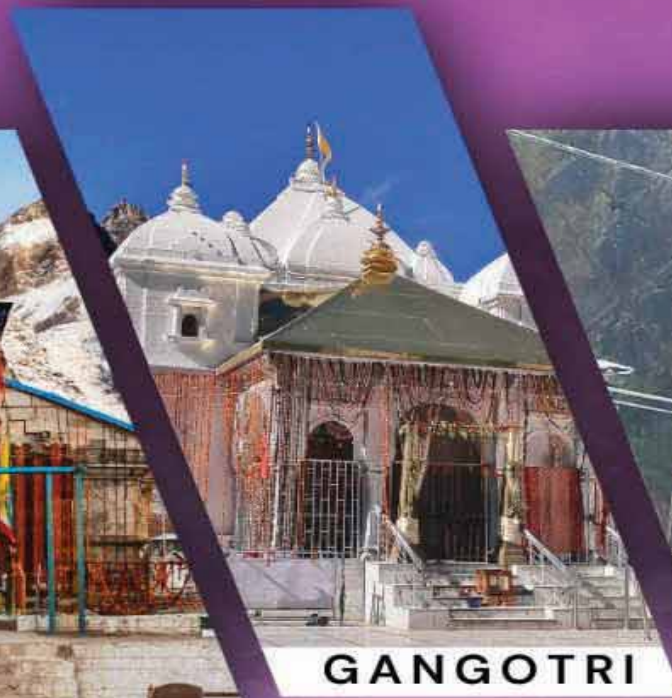
12 DAYS CHAR DHAM YATRA

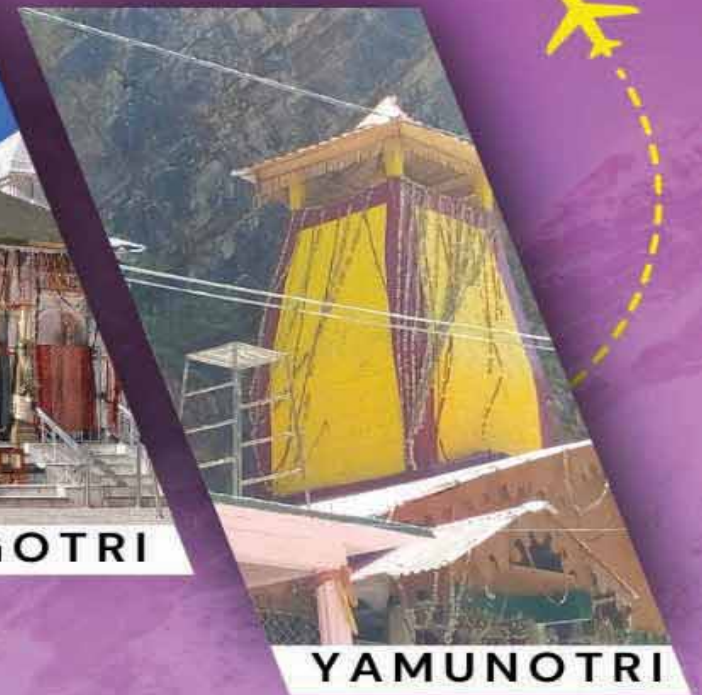
BADRINATH

KEDARNATH

GANGOTRI

YAMUNOTRI

Accommodation & Premium Transportation
Breakfast & Dinner
English speaking guide

Highlights

Haridwar, Barkot, Janki chatti, Yamunotri, Uttarakashi, Gangotri, Helicopter for Kedarnath Ji, Badrinath Ji, Rudranath, Rudraprayag, Narsingh Temple, Vishwanath Temple, Shakti Temple, Sakshi Gopal, Guptkashi, Kuteti Devi, Chamunda Devi, Koteswar, Brahamakapal, Manavillage, Vyas Gufa, Matamurti, Charan Paduka, Shankaracharya Math in Joshimath, Laxman Jhiula, Bharat Mata Temple, Shivan & Swarg Ashram, Har Ki Pauri & many more.

STARTING AT
\$1695

PER PERSON ON
DOUBLE OCCUPANCY

Travel to

Dev Bhoomi

and feel the freshness of
nature & dive deep into God's Devotion

Mohinder Singh Miglani

516-216-4433 / 516-690-1257

22 W Marie St, Hicksville, NY 11801

www.sunrisetoursandtravel.com

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

 SUNRISE

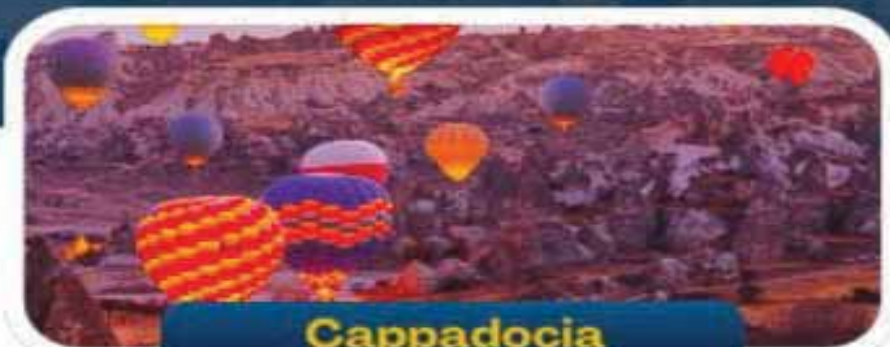
TURKEY TOUR

6 Night & 7 Days Tour

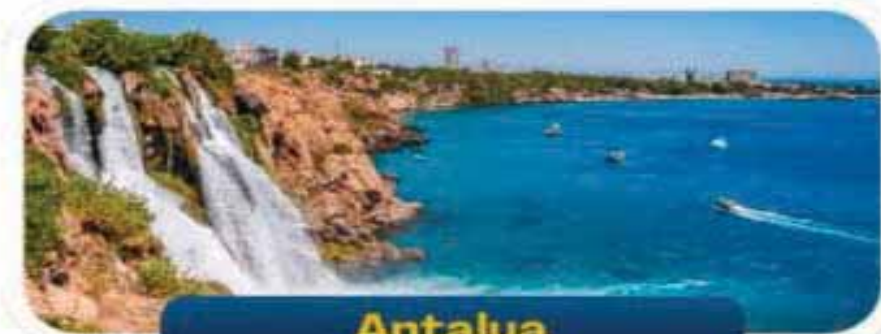

5 Star Luxury Accommodations

Valid in July

Cappadocia

Antalya

Istanbul

INCLUSIONS

- 2 Nights in Cappadocia
- 2 Nights in Antalya
- 2 Nights in Istanbul
- All Breakfast
- English Speaking Guide throughout trip
- Bottled water throughout the trip.
- All Tours and Transfers on Private Basis

HIGHLIGHTS

- ✓ Devrent Valley
- ✓ Pasabagi Valley
- ✓ Uçhisar
- ✓ Bosphorus Cruise Dinner
- ✓ Hippodrome
- ✓ Hadrian's Gate
- ✓ Open Air Museum
- ✓ Blue Mosque
- ✓ Pigeon Valley
- ✓ Duden Waterfalls
- ✓ Topkapi Palace

\$1095

Per Person on Double Occupancy

 msingh@sunrisetoursandtravel.com

 www.sunrisetoursandtravel.com

 22 W Marie st., Hicksville, NY 11801

BOOKING NOW

516-216-4433

516-690-1257

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

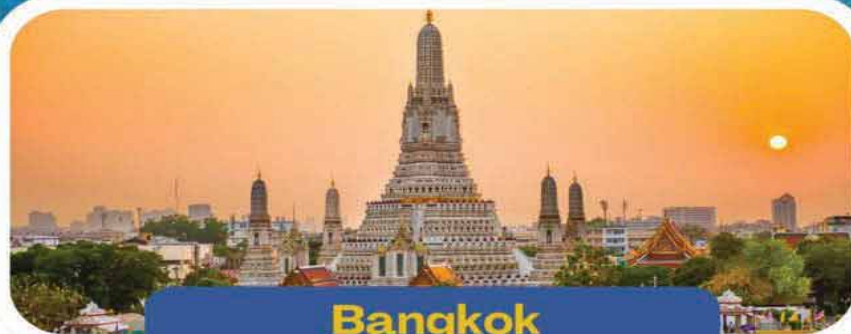
THAILAND TOUR

7 Night & 8 Days Tour

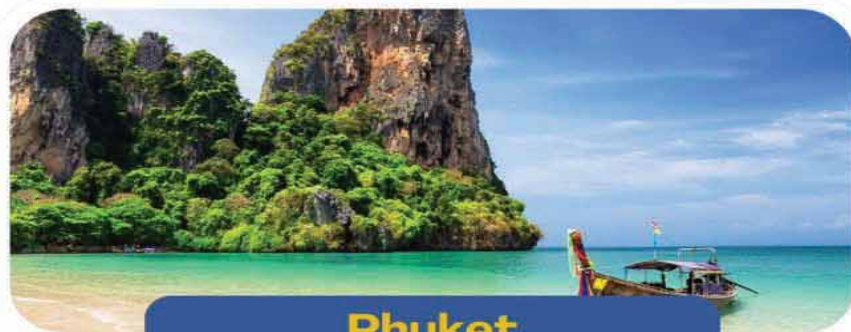

5 Star Luxury Accommodations

15 March - 23 March, 2025

Bangkok

Phuket

Pattaya

INCLUSIONS

- 3 Nights in Phuket
- 2 Nights in Pattaya
- 2 Nights in Bangkok
- Flight from Phuket to Bangkok
- All Breakfast, 6 Lunch & 3 Dinner
- All Tours and Transfers on Private Basis
- Sightseeing as per Itinerary

HIGHLIGHTS

- ✓ Big Buddha
- ✓ Tiger Kingdom
- ✓ Alcazar Show
- ✓ Pattaya City Tour
- ✓ Coral Island Tour
- ✓ Marble Temple
- ✓ Golden Buddha
- ✓ Safari World
- ✓ Phuket City Tour
- ✓ Wat Chalong Temple
- ✓ Phi Phi Island Tour
- ✓ Bangkok City Tour
- ✓ Chao Phraya Dinner Cruise
- ✓ Marine Park

\$999

Per Person on Double Occupancy

✉ msingh@sunrisetoursandtravel.com
🌐 www.sunrisetoursandtravel.com
📍 22 W Marie st., Hicksville, NY 11801

BOOKING NOW

516-216-4433
516-690-1257

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

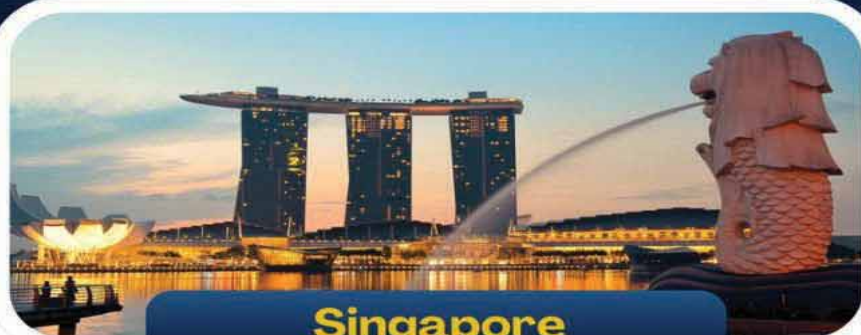

SINGAPORE BALI TOUR

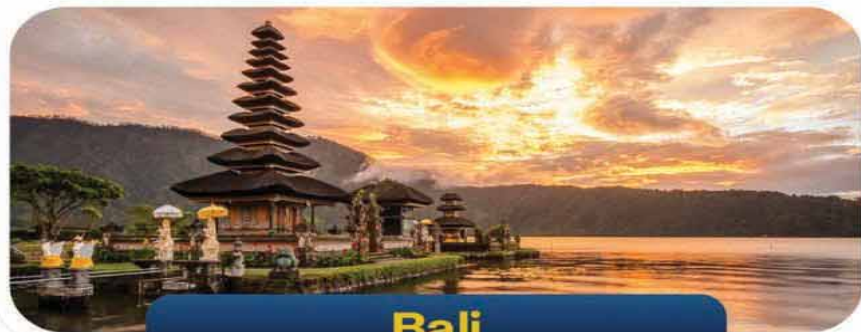
8 Night & 9 Days Tour

GRAND COPTHORNE WATERFRONT SINGAPORE
SOFITEL BALI NUSA DUA BEACH RESORT BALI
2 July - 11 July, 2025

Singapore

Bali

Garden by Bay

INCLUSIONS

4 Nights in Singapore and 4 Nights in Bali
All Breakfast
Internal Flights from Singapore to Bali
English Speaking Guide throughout trip
Bottled water throughout the trip.
All Tours and Transfers on Private Basis

HIGHLIGHTS

- ✓ Night Safari
- ✓ Garden by Bay
- ✓ Sentosa
- ✓ Bird Paradise
- ✓ Marina Bay
- ✓ Ubud Market
- ✓ Panoramic Singapore City Tour with Singapore Flier
- ✓ Bali Swing
- ✓ Tegalalang Rice Field
- ✓ Kintamani Tour
- ✓ Tengunungan Waterfall

\$2095

Per Person on Double Occupancy

msingh@sunrisetoursandtravel.com
 www.sunrisetoursandtravel.com
 22 W Marie st., Hicksville, NY 11801

BOOKING NOW

516-216-4433
516-690-1257

ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਮਰਦੀ ਜਵਾਨੀ !

ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਨੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਮਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਕਿੰਨੇ ਚਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਾਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਕਈ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਯੂ ਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਟੱਡੀ ਬੇਸ @ਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸੀਆਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਕੌੜੀ ਲੱਗਣੀ ਵੈਸੇ, ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਕੱਖ ਭੰਨ ਕੇ ਦੂਰਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਲੈਣਗੇ? ਇਸ ਦੇ ਵੀ ਦੋ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿ ਮਾਪੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਸਿਖਾ ਕੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਚੰਗੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੁਰੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨ ਤਾਂ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਕੁੱਝ ਕੁ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿਹੜੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਉਹ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣਾ ਕਈ ਵਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨਲੀਲਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 22 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਰਹਿ ਕੇ ਪਲਣਾ ਤੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੋਲਡਨ ਟਾਈਮ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ, ਰੂਸ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾੜੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕਸੂਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਮਾੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਏਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਤਰਸ ਗਈਆਂ ਹਨ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਸਤੇ। ਪਰ ਮਾਪੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਰੂਸ @ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖ਼ੁਲਾਸੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਰਜਨਾਂ

ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਗਏ ਸਨ। ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖ਼ਾਹ @ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੂਸ ਆਰਮੀ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਤਨ (ਭਾਰਤ) ਪਰਤੇ ਹਨ। ਕਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰੂਸ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਯੂ ਪੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ, ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਰੂਸ ਅੰਦਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ, ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਰੂਸ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਨਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਹੈ।

ਆਜ਼ਮਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਨੁਈਆ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਮਠੂ ਦੇ ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਯਾਦਵ ਨੇ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੂਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਜਨਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਏਜੰਟ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦਿਵਾਈ ਸੀ, ਉਸਨੇ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਰੂਸ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ @ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਪੁੱਛਣ @ਤੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਕੇਟ ਚਲਾਉਣ, ਬੰਬ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਲਾਪਤਾ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਆਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ 16 ਭਾਰਤੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸੀ ਫੌਜ @ਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ 16 ਭਾਰਤੀ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ 12 ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਣਧੀਰ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਰਸ਼ੀਅਨ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ 126 ਮਾਮਲੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ 126 ਵਿੱਚੋਂ 96 ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰੂਸੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਸੀ ਫੌਜ @ਚ ਅਜੇ ਵੀ 18 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ @ਚੋਂ 16 ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, @ਰੂਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਪਤਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 14 ਜਨਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਰਣਧੀਰ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੋਰਲ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਜੋ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ
9569820314

ਕਥਿਤ ਤੌਰ @ਤੇ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਰਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਅਤੇ ਮਾਸਕੋ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਭੁੱਖੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਸਕੋ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਦੂਤਾਵਾਸ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰੂਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਮਿਤਕ ਦੇ ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੈਥਿਨਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਟਰੇਡ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਕਰੇਨ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਚਟਾਨ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, ਦੇਸ਼ ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਰਦੀ ਇਸ ਪੀੜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇ, ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਵਲੈਤ ਨਾ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ

ਕਰ ਸਕਣ। ਵੈਸੇ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਖ਼ਾਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਹ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ, ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਸਵੇਰ ਕਦੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਤਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਛੁੱਟੀ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੰਜ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹੋਣ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨੀਂ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ 10 ਤੋਂ 12 ਘੰਟੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੱਕ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੋਈ ਨਵੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਵੇਂ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਦਿਹਾੜੀ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੰਮ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ 12 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਦਿਨ ਤਾਂ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੈ। 12 ਘੰਟੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ 14-14 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਰਹਿੰਦੀ-ਖੂੰਹਦੀ ਕਸਰ ਵੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਖ਼ੈਰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਕੁੱਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਤਾਂ ਸਬਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

DISCOVER THE MAGIC OF MOROCCO: FROM DESERT DUNES TO VIBRANT SOUKS!

INCLUSIONS

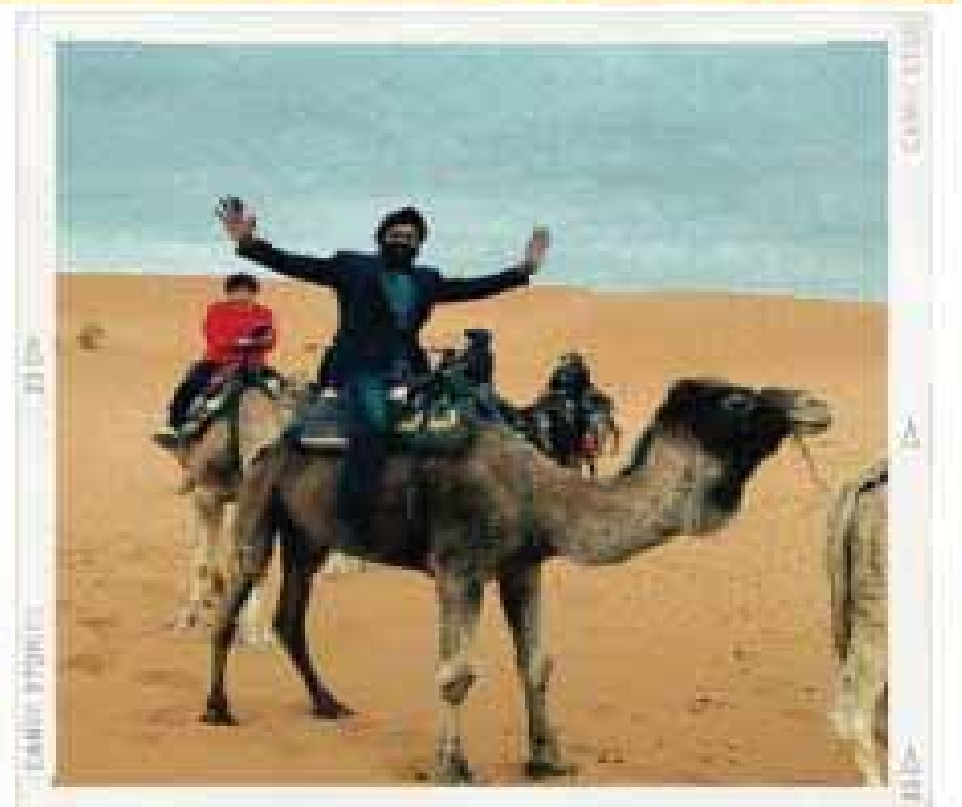
- 08 NIGHTS PREMIUM 5 STAR HOTEL ACCOMODATION
- DAILY BREAKFAST IN HOTEL
- SIGHTSEEING AND ENTRY TICKETS
- PRIVATE LUXURY TRANSPORT THROUGH OUT THE TRIP
- PRIVATE GUIDED TOURS
- PRIVATE AIRPORT TRANSFER

CITIES

- CASABLANCA
- FES
- MARRAKECH
- RABAT
- AGAFAY DESERT
- ROTAL TENT

VALID IN MARCH 2025

Connect today for detailed itinerary

22 W MARIE ST,
HICKSVILLE, NY 11801

516-216-4433
516-690-1257

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.

Promote your business with TalkShow

We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

**Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
Tiktok**

No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180, +1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com

Email- preetnamausa@gmail.com

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 291

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

14 FEB TO 20 FEB, 2025

A Sumit Arya & Maryam Khan Production SINCE 2003 . 22 YEARS . 119 EXPOS
Destination Shaadi, Hilton Penn's Landing, Delta Woodbridge, White Wave Events & Aisha's Wedding Decor Present

DULHAN EXPO

SOUTH ASIAN
Bridal Shows

Plan Your Wedding or Any Event in One Day

SPRING 2025

- 60+ EVENT PLANNING BOOTHS PER EXPO
- 15-20 JEWELRY & FASHION SHOPPING BOOTHS
- FREE MEGA FOOD TASTINGS
- DESIGNER FASHION SHOWS
- LIVE MUSIC & DANCE SHOWCASES
- ELITE EDITIONS IN WOODBRIDGE NJ ARE BACK
- NEW: DESTINATION SHAADI SECTION
- LAUNCHING: GROOMS LOUNGE
- \$10,000+ RAFFLES & \$50,000+ COUPONS

SOUTH JERSEY/PHILLY

SUN DAY 12-6 PM
Mar. 23 2025
@ **HILTON**
PENN'S LANDING
201 S Christopher Columbus Blvd,
Philadelphia, PA 19106

ISELIN/EDISON AREA

SUN DAY 12-6 PM
Apr. 13 2025
@ **DELTA HOTELS**
BY MARRIOTT
WOODBIDGE
515 US-1 South, Iselin NJ 08830

ELITE EDITION
IS BACK... ON SUNDAYS... 5 MIN FROM OAK TREE ROAD

GROOMS LOUNGE
THE SITE WILL BE UPDATED SOON WITH LIST OF 25 NEW FEATURES

WHATSAPP NUMBER
+1.732.595.6096

Register Now for Free Entry Passes:

DULHANEXPO.COM

For Booths/Stalls Call/Text **Sumit Arya:**

732.754.1894

DulhanExpo provides it's Vendors a Promotional Platform & the Brides/Visitors a 1-Stop Shopping Convenience. Dulhan Inc. is not responsible for any Claims made by the Vendors & Delivery of Raffles and/or Deals offered by them. Please spend time Evaluating their Talent, Quality and Professionalism and Check all the References before Hiring them. We will be taking all Precautions related to Communicable Diseases and Following the Guidelines by the CDC, WHO, and the Government. Vendors and Attendees are to adhere to then applicable large gathering guidelines. DulhanExpo, it's Vendors & the Venues are not to be held responsible for a Rare Possibility of any type of Infection or Health Issues. Due to some restrictions some of the amenities may not be deliverable as announced.

FREE ADMISSION

**FREE PARKING, FREE FOOD-CAKE-COFFEE TASTING
FREE PHOTOS, T-SHIRTS, GOODIE BAGS & RAFFLES**

